

**LOŠIMŲ PRIEŽIŪROS TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2013 m. vasario 28 d. Nr. IVD-36

Vilnius

TURINYS

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA.....	3
II. SU INSTITUCIJOS VEIKLA SUSIJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA	4
III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	7
Priežiūros tarnybos tikslų įgyvendinimas	7
Institucijos vykdomos priemonės įgyvendinimas.....	7
Patvirtintų asignavimų panaudojimas	14
Kita svarbi informacija	15
Tarptautinis bendradarbiavimas.....	17
Veiksmai neigiamo lošimų poveikio mažinimo srityje	18
IV. BENDROVIŲ, ORGANIZUOJANČIŲ AZARTINIUS LOŠIMUS IR DIDŽIAŠIAS LOTERIJAS LIETUVOJE, VEIKLOS APŽVALGA	19
Azartinių lošimų organizatoriai	19
Didžiųjų loterijų organizatoriai.....	24
Loterijų ir lošimų mokestis bei valstybės rinkliavos	26
V. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS IR SIŪLYMAI.....	28

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Priežiūros tarnyba) yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, teisės aktų nustatyta tvarka kartu su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis dalyvaujanti įgyvendinant valstybės politiką azartinių lošimų srityje ir vykdanti lošimų kontrolę, kad būtų užtikrintas sąžiningas, skaidrus lošimų veiklos vykdymas ir lošėjų teisių bei jų teisėtų interesų apsauga. Priežiūros tarnyba taip pat prižiūri ir kontroliuoja didžiųjų loterijų organizatorių veiklą. Pagrindinis priežiūros ir kontrolės institucijų uždavinys yra teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrėti ir kontroliuoti loterijų organizavimą, kad būtų užtikrinta žaidėjų ir loterijų organizatorių interesų ir jų teisių apsauga. Šie Priežiūros tarnybos uždaviniai yra nustatyti Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatyme (toliau – ALĮ) (Žin., 2001, Nr. 43-1495) bei Lietuvos Respublikos loterijų įstatyme (toliau – LI) (Žin., 2003, Nr.73-3341).

Lietuvos Respublikos Seimas 2011 m. rugsėjo 15 d. priėmė Lietuvos Respublikos Azartinių lošimų įstatymo 4, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymą (Žin., 2011, Nr. 119-5611), kuris įsigaliojo 2012 m. kovo 1 d. Minėtu įstatymu įgyvendinta Valstybinės lošimų priežiūros komisijos pertvarka – nuo 2012 m. kovo 1 d. biudžetinė įstaiga Valstybinė lošimų priežiūros komisija pakeitė pavadinimą į Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir pavaldumą iš įstaigos, atskaitingos Vyriausybei į įstaigą prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. Vadovaujantis minėto įstatymo 22 straipsniu, 2012 m. vasario 29 d. panaikintos Valstybinės lošimų priežiūros komisijos narių pareigybės.

Priežiūros tarnybai vadovauja direktorius, kurį konkurso būdu į pareigas skiria ir iš pareigų atleidžia finansų ministras Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130; 2002, Nr. 45-1708) nustatyta tvarka. Direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Lietuvos Respublikos finansų ministrui.

2012 metais institucija vykdė Priežiūros tarnybos 2012-ųjų metų veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. 1K-180a, numatytą priemonę „Užtikrinti lošimų ir loterijų organizavimo priežiūrą“.

Produkto vertinimo kriterijus (kodas P-01-02-01-02-06) – Priežiūros tarnybos atliktų lošimų ir loterijų organizatorių iš viso atliktų patikrinimų ir patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai, santykis procentais 2012 metais yra 41 procentas.

Priežiūros tarnyba, 2012 metais įgyvendindama minėtą priemonę, kaip įstaiga, priskirta Finansų ministerijos valdymo sričiai, užtikrino lošimų ir loterijų organizavimo priežiūrą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2012 – 2014 metų strateginiame veiklos plane

numatytoje 2012 metų programoje. Priežiūros tarnybos vertinimo kriterijus, nustatytas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2012 – 2014 metų strateginiame plane numatytos programos „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ tikslų ir uždavinių pasiekimui – Priežiūros tarnybos atliktų lošimų ir loterijų organizatorių iš viso atliktų patikrinimų ir patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai santykis – 50 proc. Įgyvendinant šią priemonę, 2012 metais atliktų loterijų ir lošimų organizatorių patikrinimų ir jų metu nustatytų pažeidimų santykis (proc.) buvo 41 proc. 2012 metų planas (50 proc.) įvykdytas, o pasiektas rezultatas – 41 proc. – parodo, kad tikrinimų metu nustatyta mažiau pažeidimų, ko ir siekiama perspektyvoje. Patikrinimų ir pažeidimų santykis – šiuo atveju - mažesnis, nei planuotas (vietoje 50 proc. – 41 proc.) rodo, kad atliekant bendrovių tikrinimus, 2012 metais buvo nustatyta mažiau pažeidimų, nei buvo tikėtasi bei planuota. Bendrovės daro mažiau pažeidimų, o tai galimai susiję su Priežiūros tarnybos veikla, skiriant didesnę dėmesį pažeidimų prevencijai (konsultuojant, teikiant informaciją ir kt.).

Priežiūros tarnybos prioritetinės veiklos kryptys:

1. Verslo naštos lošimų ir loterijų organizatoriams mažinimas. Perteklinių reikalavimų atsisakymas ir biurokratijos mažinimas licencijų ir leidimų išdavimo srityse.
2. Lošimų ir loterijų organizavimo tvarkos užtikrinimas stiprinant lošimus ir loterijas reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų prevenciją.
3. Neteisėtai organizuojamų lošimų prevencija.

II. SU INSTITUCIJOS VEIKLA SUSIJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Reorganizavus Valstybinę lošimų priežiūros komisiją į Lošimų priežiūros tarnybą prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos bei pasikeitus jos pavaldumui ir struktūrai, nuo 2012 m. kovo 1 d. iki 2012 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro pavedimu Priežiūros tarnybai vadovavo įstaigos administracijos padalinio vedėjas.

Po Lietuvos Respublikos finansų ministerijos surengto konkurso Priežiūros tarnybos direktoriaus pareigoms užimti, nuo 2012 m. lapkričio 20 d. Priežiūros tarnybai vadovauja Lietuvos Respublikos finansų ministro ketverių metų kadencijai paskirtas Priežiūros tarnybos direktorius.

2012 metais kelis kartus buvo keistas azartinių lošimų ir loterijų reglamentavimas:

2012 m. spalio 2 d. priimtas Azartinių lošimų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-2239 (Žin., 2012, Nr. 122-6098) dėl 11 straipsnio 1 dalies pakeitimo. Šis įstatymas įsigaliojo 2013 m. sausio 1 d. (11 straipsnio 1 dalyje išbraukiamo žodžiai „dėl kurių pačių ar jų artimųjų giminaičių bei šeimos narių yra atliekamas operatyvinis tyrimas dėl neteisėto lošimo namų (kazino)

laikymo ar lošimų organizavimo arba priklausymo nusikalstamam susivienijimui, bei asmenys“).

2011 m. rugsėjo 15 d. priimtas Azartinių lošimų įstatymo 4, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas Nr. XI-1578 (Žin., 2011, Nr. 119-5611). Šis įstatymas, išskyrus 21 straipsnį ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2012 m. kovo 1 d. Tai esminis pakeitimas, kuriuo, kaip jau minėta, buvo įgyvendinta institucijos pertvarka – nuo 2012 m. kovo 1 d. biudžetinė įstaiga Valstybinė lošimų priežiūros komisija pakeitė pavadinimą į Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir pavaldumą iš įstaigos, atskaitingos Vyriausybei į įstaigą prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, panaikintos Priežiūros komisijos narių pareigybės. Vietoje anksčiau sprendimus priiminėjusio kolegialaus organo – Priežiūros komisijos dabar sprendimus priima Priežiūros tarnybos direktorius.

Kartu su šiuo pakeitimu atitinkamai buvo pakeisti Lietuvos Respublikos loterijų įstatymas (Loterijų įstatymo 4, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 23, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas, pakeitimas priimtas 2011 m. rugsėjo 15 d. (Žin., 2011, Nr. 119-5613) ir Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymas (Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas, pakeitimas priimtas 2011 m. rugsėjo 15 d., Žin., 2011, Nr. 119-5612). Šie įstatymai įsigaliojo 2012 m. kovo 1 d.

Per 2012 metus Lietuvos Respublikos Seime buvo užregistruoti šie įstatymų projektai, susiję su azartinių lošimų ir loterijų reglamentavimo pakeitimais:

2012 m. gegužės 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo darbo grupė (darbo grupės vadovas Dainius Budrys), užregistravo Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. XIP-4393. Darbo grupė sudaryta 2011 m. rugsėjo 1 d. Seimo valdyba sudarė šią darbo grupę Azartinių lošimų ir loterijų reglamentavimo įstatymo projektams parengti. Darbo grupės vadovu paskirtas Dainius Budrys – Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas. Darbo grupei pavesta iki 2012 m. balandžio 1 d. parengti azartinių lošimų ir loterijų viešosios politikos reguliavimo principus; inicijuoti azartinių lošimų ir loterijų paplitimo tyrimo atlikimą vadovaujantis Europos Komisijos žaliojoje knygoje „Internetiniai lošimai vidaus rinkoje“ nurodytomis patikrinimo priemonėmis DSM-IV ar SOGS, paskiriant valstybės ir kitas institucijas organizuoti šio tyrimo atlikimą ir finansavimą.

Parengtas įstatymo projektas nustato stalo lošimų ir lošimų A kategorijos automatais, riboto lošimo automatais, lažybų ir totalizatoriaus, komercinio pokerio, nuotolinių lošimų organizavimo sąlygas ir tvarką Lietuvos Respublikoje. Šio įstatymo projekto tikslas – nustatyti ir vykdyti lošimų nuosaikiai, darniai, saugiai ir tolygiai plėtrai palankią politiką, pripažįstančią lošimus laisvalaikio ir pramogų paslauga, užtikrinti visuomenės ir asmenų, ypač nepilnamečių, apsaugą nuo lošimų galimų

neigiamų padarinių, taip pat viešosios tvarkos apsaugą, apsaugoti lošimus nuo nusikalstamų įtakų, nesąžiningo elgesio; užtikrinti nusikalstamų veikų prevenciją, lošimų paklausos ir pasiūlos tvarų reguliavimą, visuomenės kultūrinių ir etinių vertybių apsaugą. Jame taip pat nustatomi Lošimų reguliavimo politikos principai. 2012 m. gegužės 9 d. Dainius Budrys taip pat užregistravo Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. XIP-4394.

2012 m. birželio 7 d. Lietuvos Respublikos Seimo narys Petras Gražulis užregistravo Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. XIP-961 (2). Šis įstatymo projektas nustato teisinius valstybės lošimų kontrolės Lietuvos Respublikoje pagrindus, lošimų veiklos vykdymo sąlygas ir tvarką Lietuvos Respublikoje, asmenis, turinčius teisę vykdyti lošimų veiklą Lietuvos Respublikoje, reglamentuoja šią veiklą ir jos ypatumus bei santykius, susijusius su lošimo paslaugų teikimu, šių paslaugų naudojimusi, reklama ir naudojimo skatinimu, taip pat kitus jame nurodytus santykius. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad lošimų veikla priskiriama prie valstybės neremtinų veiklos rūšių.

2012 m. birželio 12 d. Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetas, kuriam vadovauja Seimo narys Kęstutis Glaveckas, užregistravo Azartinių lošimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. XIP-3447 (2). Šio įstatymo projekto tikslas – užtikrinti sąžiningą lošimo paslaugų teikimą, kad lošimų veikla nebūtų naudojama nusikalstamais tikslais, viešąją tvarką teikiant lošimo paslaugas, nepilnamečių ir linkusių piktnaudžiauti lošimais asmenų apsaugą. Jis nustato teisinius lošimų kontrolės Lietuvos Respublikoje pagrindus, lošimų veiklos vykdymo sąlygas ir tvarką Lietuvos Respublikoje, asmenis, turinčius teisę vykdyti lošimų veiklą Lietuvos Respublikoje, reglamentuoja lošimų veiklą ir jos ypatumus bei santykius, susijusius su lošimo paslaugų teikimu, naudojimusi šiomis paslaugomis, jų reklama ir naudojimo skatinimu, taip pat kitus šiame įstatyme nurodytus santykius. Kartu užregistruotas ir Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIP-3449 (2).

Vertinant Lietuvą Europos kontekste, ekonominė padėtis neatrodo prasta. Lietuvos, kaip ir kitų Baltijos šalių, ekonominė situacija laikosi daugiau ar mažiau pastoviam lygmenyje nuo 2011 metų rugsėjo.

Lyginant 2011 ir 2012 metų rodiklius, išsiskiria lošimo stalų ir A kategorijos automatų rinkos dalies mažėjimas, kai tuo pačiu metu lažybų užimamos rinkos dalis padidėjo. B kategorijos automatų rinkos dalis išliko nepakitusi. Lošimus organizuojančių bendrovių vieno mėnesio įplaukų dinamika 2002 – 2012 metais parodo lošimų organizavimo verslo vystymosi tendencijas. Eilę metų augęs šis rodiklis 2008 metų spalio mėnesį (dėl ekonominės krizės) ėmė mažėti. 2012 metų antroje

pusėje mėnesio įplaukos padidėjo ir pralenkė praėjusių metų rezultatus, o rugsėjo mėnesį viršijo, aukščiausią iki šiol buvusį, 2008 metų įplaukų lygį. Įtakos tam galimai turėjo bendra šalies ekonominė situacija, pagyvėjimas kituose verslo sektoriuose bei padidėję pinigų srautai iš emigracijos. Priežiūros tarnybos turimi duomenys rodo lošimų rinkos stabilizavimosi ženklus, o kai kuriais atvejais ir atsigavimo požymius.

III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Priežiūros tarnybos tikslų įgyvendinimas

ALĮ 26 straipsnio 1 dalis nustato, kad Priežiūros tarnyba yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, teisės aktų nustatyta tvarka kartu su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis dalyvaujanti įgyvendinant valstybės politiką azartinių lošimų srityje ir vykdanči lošimų kontrolę, kad būtų užtikrintas sąžiningas, skaidrus lošimų veiklos vykdymas ir lošėjų teisių bei jų teisėtų interesų apsauga, o LĮ 23 straipsnio 2 dalis nustato, kad Pagrindinis priežiūros ir kontrolės institucijų uždavinys yra teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrėti ir kontroliuoti loterijų organizavimą, kad būtų užtikrinta žaidėjų ir loterijų organizatorių interesų ir jų teisių apsauga.

Institucijos vykdomos priemonės įgyvendinimas

2012 metais, siekdama užtikrinti lošimų ir didžiųjų loterijų organizavimo tvarkos laikymąsi, Priežiūros tarnyba vykdė šią veiklą:

1. Lošimų ir loterijų veiklos licencijų bei leidimų išdavimas, lošimų reglamentų tvirtinimas ir loterijos taisyklių derinimas.

2012 metais Priežiūros tarnyba išdavė 1 licenciją organizuoti lošimus B kategorijos lošimo automatais, 1 licenciją organizuoti stalo lošimus ir lošimus A kategorijos automatais bei 1 licenciją organizuoti didžiašias loterijas. Buvo patikslintos 2 licencijos organizuoti lošimus B kategorijos lošimo automatais. 2011 metais Priežiūros tarnyba neišdavė ir nepanaikino nei vienos licencijos. 2012 metais Priežiūros tarnyba išdavė 8 leidimus atidaryti automatų salonus, leido atidaryti 21 lažybų punktą bei steigti 1 totalizatoriaus punktą. 38 leidimai atidaryti lošimų organizavimo vietas buvo pakeisti ar papildyti: pakeisti ar papildyti 10 leidimų atidaryti lošimo namus (kazino) bei 27 leidimai atidaryti B kategorijos automatų salonus. 2012 metais atsisakyta leisti steigti vieną lažybų punktą. Palyginimui žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami 2010 - 2012 metų statistiniai duomenys apie Priežiūros tarnybos išduotus, pakeistus ar papildytus bei panaikintus leidimus.

	Automatų salonai			Lošimo namai (kazino)			Lažybų punktai			Totalizatoriaus punktai	
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011	2012
Išduoti leidimai atidaryti lošimų organizavimo vieta	13	10	8	1	-	-	31	21	21	1	1
Leidimų papildymas/pakeitimas	46	15	27	-	5	10	-	-	1	-	-
Leidimų panaikinimas	35	2	2			-	35	13	14	1	1
Atsisakymai išduoti leidimus			-			-			1		-

2012 metais Priežiūros tarnyba suderino 1 lažybų organizavimo reglamentą, 1 totalizatoriaus organizavimo reglamentą, 7 lošimo namų (kazino) lošimų organizavimo reglamentus, 4 automatų salonų lošimų organizavimo reglamentų. Buvo suderintos 22 loterijų taisyklės. Palyginimui žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami 2010 - 2012 metų statistiniai duomenys apie Priežiūros tarnybos suderintus lošimų organizavimo reglamentus ir loterijų taisykles.

Suderintų reglamentų ir taisyklių statistika 2010 – 2012 metais

Patvirtinta	2010	2011	2012
Lažybų organizavimo reglamentų	18	1	1
Totalizatoriaus organizavimo reglamentų		1	1
Lošimo namų (kazino) lošimų organizavimo reglamentų		5	7
Automatų salonų lošimų organizavimo reglamentų		6	4
Suderinta loterijų taisyklių bei jų pakeitimų ir papildymų	48	6	22

2012 metais buvo pakeisti 28 lošimo namų (kazino) tos pačios rūšies lošimo įrenginių į kitus tos pačios rūšies lošimo įrenginius bei 147 automatų salonų tos pačios rūšies lošimo įrenginių į kitus tos pačios rūšies lošimo įrenginius. 2011 metais pakeista 18 lošimo namų (kazino) tos pačios rūšies lošimo įrenginių į kitus tos pačios rūšies lošimo įrenginius bei 40 automatų salonų tos pačios rūšies lošimo įrenginių į kitus tos pačios rūšies lošimo įrenginius.

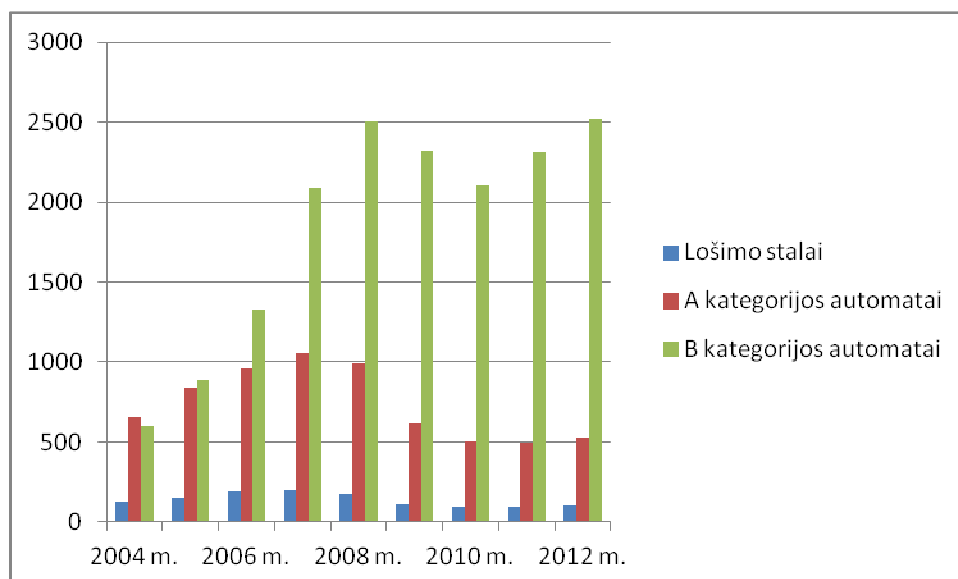
2012 metais buvo pradėti naudoti 66 lažybų įrenginiai lažybų punktuose (2011 metais buvo pradėta naudoti 111 lažybų įrenginių lažybų punktuose. Tai nauja veikla nuo 2011 metų, nes Priežiūros komisija įsipareigojo sertifikuoti naudojamus įrenginius.).

2012 metais Lietuvoje veikė 15 lošimo namų (kazino), 121 automato salonas, 184 lažybų punktai (2011 m. - 14 lošimo namų (kazino), 113 automatų salonų ir 187 lažybų punktai). Juose buvo eksploatuojami 105 lošimo stalai, 525 A kategorijos automatai ir 2517 B kategorijos automatų (2011 m. - 96 lošimo stalai, 495 A kategorijos automatai ir 2314 B kategorijos automatų). Lyginant su 2011 metais, lošimo namų (kazino) skaičius padidėjo 1 lošimo namais (kazino), automatų salonų

skaičius padidėjo 8, lažybų punktų sumažėjo 3.

Eksploatuojamų lošimo įrenginių dinamika 2002 – 2012 metais¹

Metai	Stalai	Automatų kategorijos	
		A	B
2002 m.	28	169	55
2003 m.	100	522	363
2004 m.	123	654	597
2005 m.	152	836	888
2006 m.	192	956	1326
2007 m.	198	1054	2085
2008 m.	171	995	2505
2009 m.	111	613	2322
2010 m.	95	500	2108
2011 m.	96	495	2314
2012 m.	105	525	2517

Eksploatuojamų lošimo įrenginių skaičiaus dinamika 2004 – 2012 metais

2012 metais Priežiūros tarnyba toliau vykdė licencijų ir leidimų išdavimo procedūras. Žemiau esančioje lentelėje palyginimui pateikiami šių procedūrų skaičiai 2011 ir 2012 metais.

Licencijų ir leidimų išdavimo procedūras 2011 – 2012 metais

Procedūros aprašymas	Procedūrų skaičius			
	2011 m.	2012 m.	Skirtumas	Pokytis
Išnagrinėti prašymai suderinti naujas loterijų taisykles, pakeitimus ir papildymus.	26	32	6	↑
Išnagrinėti prašymai patvirtinti lošimų organizavimo reglamentus, jų pakeitimus ir papildymus.	22	27	5	↑
Išnagrinėti prašymai leisti atidaryti lošimo organizavimo vietas, jų papildymai, pakeitimai	99	65	34	↓

¹ 2013 m. sausio 1 d. Priežiūros tarnybos duomenys.

2012 metus lyginant su 2011 metais, stebimas išnagrinėtų prašymų suderinti naujas loterijų taisykles, pakeitimus ir papildymus augimas. Tai galėtų būti susiję su naujų produktų (naujų loterijų) įvedimu į rinką, atsižvelgiant į vartojimo tendencijas ir paklausą bei rinkos stebėjimus. Be to, loterijų operatoriai, siūlydami vartotojams savo paslaugas, plečia loterijos bilietų įsigijimo būdus. 2012 metais atsirado naujos loterijos, kai kuriose loterijose galima žaisti internetu. Viena loterijų bendrovė pakeitė loterijos bilietų pardavimo sistemą – įvesta loterijos bilietų apskaita per loterijos terminalus.

2012 metus lyginant su 2011 metais, taip pat stebimas išnagrinėtų prašymų patvirtinti lošimų organizavimo reglamentus, jų pakeitimus ir papildymus augimas. Tai sietina su lošimo įrenginių atnaujinimu lošimų organizavimo vietose ir su naujų lošimų įvedimu.

Minėtiems rodikliams išaugus, 2012 metais, lyginant su 2011 metais, išnagrinėta mažiau prašymų leisti atidaryti lošimo organizavimo vietas, papildyti ar pakeisti juos (34 prašymais). Vertinant situaciją, tai galėtų būti sietina su tuo, kad lažybų punktai aktyviau siūlo savo paslaugas internetu, todėl neturi poreikio plėstis. Kita vertus, jau ne pirmus metus stebimas lošimų rinkos stabilizavimasis, jos plėtra yra sulėtėjusi, lošimų operatoriai nebeatidarinėja naujų lošimų organizavimo vietų arba tai vyksta nebe taip sparčiai, kaip ankstesniais metais.

Apibendrinant galima daryti prielaidą, kad šios tendencijos rodo, jog lošimų ir loterijų rinkos stabilizuojasi, rinkose esantys produktai tenkina vartotojų poreikius bei lošimų ir loterijų verslo organizatorius, ko pasekoje stebima nebe tokia sparti rinkos plėtra naujų operatorių atsiradimo prasme, veiklos pokyčiuose, neatsiranda naujų lošimų ar loterijų žaidimų, stabilizavosi produktų pasiūla. Taigi, bendrovės rečiau keičia lošimų reglamentus bei derina loterijų taisykles.

Nuo 2012 metų Priežiūros tarnyba nebeišduoda popierinių licencijų ir leidimų, jie yra registruojami elektroniniuose licencijų ir leidimų žurnaluose, kurie skelbiami Priežiūros tarnybos interneto svetainėje.

2012 metais Priežiūros tarnyba pasirašė sutartį su VĮ Registrų centras dėl nekilnojamo turto registro duomenų apie lošimo organizavimo vietas gavimo. Priežiūros tarnyba nebereikalauja pateikti informacijos iš lošimų organizatorių apie lošimo organizavimo vietas, kadangi tokią informaciją gauna iš nekilnojamo turto registro duomenų bazės.

2. Lošimų ir loterijų organizatorių vykdomos veiklos kontrolė (tikrinimų atlikimas).

Įgyvendinant šį uždavinį, 2012 metais inicijuoti 35 ūkio subjektų tikrinimai (2011 metais – atitinkamai 25), iš kurių: didžiųjų loterijų organizatorių – 5, azartinių lošimų organizatorių – 30. 1 inicijuotas ūkio subjektų tikrinimas buvo tęsiamas iš 2011 metų, 32 baigti, 4 buvo tęsiami 2013 metų pradžioje. 2012 metais Priežiūros tarnyba gavo 27 fizinių asmenų skundus ir pareiškimus apie

galimus azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus (2011 metais atitinkamai gautas 21 skundas ir pareiškimas, o 2010 metais - 34 skundai ir pareiškimai).

2012 metais už Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – LR ATPK) 173¹⁸ straipsnio („Azartinių lošimų organizavimo tvarkos arba lošimo reglamento pažeidimas“) ir 173²² straipsnio („Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių loterijų organizavimą, pažeidimas“) pažeidimus fiziniams asmenims surašyta 19 administracinio teisės pažeidimo protokolų (2011 metais – atitinkamai 11). Iš jų 13 administracinio teisės pažeidimo protokolų surašyta bendrovių, organizuojančių azartinius lošimus atsakingiems darbuotojams (2011 metais – atitinkamai 5). Dar 6 administracinio teisės pažeidimo protokolai surašyti fiziniams asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su azartinių lošimų organizavimu (2011 metais – atitinkamai 6). 10 administracinio teisės pažeidimo protokolų surašyta už Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo (toliau – ALĮ) 10 straipsnio 9 dalies, t. y. už draudimo reklamuoti azartinius lošimus Lietuvoje, pažeidimą (2011 metais – atitinkamai 10), iš jų 4 administracinio teisės pažeidimo protokolai surašyti fiziniams asmenims, reklamavusiems užsienio bendrovių, neturinčių Priežiūros tarnybos išduotos licencijos organizuoti azartinius lošimus Lietuvoje, teikiamas lošimų paslaugas (2011 metais – atitinkamai 6, 2010 metais – atitinkamai 6). 7 administracinio teisės pažeidimo protokolai surašyti už kitus lošimų organizavimo tvarkos ir reglamento, licencijavimo taisyklių taip pat reikalavimų lošimo įrenginiams, lošimo įrenginių ženklavimo taisyklių pažeidimus (dėl ALĮ 10 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo organizuoti lošimus, nenurodytus ALĮ arba pažeidžiant ALĮ nustatytą tvarką, dėl ALĮ 10 straipsnio 7 dalyje nustatyto draudimo eksploatuoti neturinčius sertifikato ir nepaženklintus lošimų įrenginius, dėl ALĮ 15 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytų reikalavimų įrengtos vaizdo įrašymo sistemos, veikiančios vykstant lošimui, prie lošimo įrenginių užfiksuotų lošimų vaizdo įrašų saugojimui nesilaikymo, dėl ALĮ 16 straipsnio 1, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalyse nustatytų reikalavimų lošimo įrenginiams bei jų eksploatavimo tvarkos nesilaikymo, dėl ALĮ 18 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo organizuoti lošimus lošimo namuose (k kazino) pagal lošimo reglamentą nesilaikymo). 2 administracinio teisės pažeidimo protokolai surašyti už Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo (toliau – LĮ) pažeidimus (dėl LĮ 16 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintos žaidėjo teisės atsiimti laimėjimą pateikus loterijos bilieta, loterijos taisyklėse nustatyta tvarka pažeidimą, dėl LĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto draudimo organizuoti loterijas, nenurodytas LĮ arba pažeidžiant LĮ nustatytą tvarką, reikalavimo nesilaikymo).

Priežiūros tarnyba vykdydama Priežiūros tarnybos 2012-ųjų metų veiklos plane numatytą priemonę „Užtikrinti lošimų ir loterijų organizavimo priežiūrą“ iš viso atliko 32 ūkio subjektų (azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizatorių) tikrinimus (29 – specialiuosius, 3 – planinius). 13 atliktų ūkio subjektų (azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizatorių) tikrinimų metu buvo

nustatyti licencijuojamos veiklos pažeidimai. 19 atliktų ūkio subjektų (azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizatorių) tikrinimų metu licencijuojamos veiklos pažeidimų nenustatyta.

Produkto vertinimo kriterijus (*Priežiūros tarnybos atliktų lošimų ir loterijų organizatorių iš viso atliktų patikrinimų ir patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai santykis, procentais*) 2012 metais buvo 41 procentas. Produkto vertinimo kriterijui apskaičiuoti naudota formulė:

$$\left(\frac{x}{y}\right) \times 100$$

kur, x – atliktų patikrinimų, kurių metu nustatyta pažeidimų kiekis, vienetais; y – iš viso atliktų lošimų ir loterijų organizatorių patikrinimų kiekis, vienetais. Kriterijus vertinamas procentais.

2012 metais apylinkės teismai išnagrinėjo 16 administracinio teisės pažeidimo bylas pagal Priežiūros tarnybos administracijos įgaliotų valstybės tarnautojų atsakingiems asmenims surašytus administracinio teisės pažeidimo protokolus (2011 metais – 7). Pagal 16 surašytų administracinio teisės pažeidimo protokolų teismai skyrė administracines nuobaudas (baudas) administracinės teisės pažeidimus padariusiems asmenims, 3 administracinių bylų nagrinėjimas buvo nutrauktas (2011 metais – pagal 7 surašytus protokolus teismai administracinę teisės pažeidimą padariusiems asmenims skyrė administracines nuobaudas). 2012 metais teismo paskirtų administracinių nuobaudų (baudų) suma sudarė 31900 litų (2011 metais – 42300 litų, 2010 metais – 9750 litų). LR ATPK 173¹⁸ straipsnio 1 dalies sankcija numato baudą nuo 5 iki 15 tūkstančių litų, tokie patys veiksmai padaryti asmens, bausto administracine nuobauda už šio straipsnio 1 dalyje numatytus pažeidimus, – užtraukia baudą nuo 15 iki 25 tūkstančių litų. Pažymėtina, kad apylinkės teismai 16 administracinio teisės pažeidimo bylose pažeidėjams paskyrė administracines nuobaudas (baudas), kurių dydis buvo nuo 400 iki 6000 litų, o dažniausiai teismo skiriamos administracinės nuobaudos (baudos) dydis buvo 2000 litų (t.y. mažesnis už minimalią sankcijoje numatytą nuobaudą – 5000 litų).

Lietuvos Respublikos Seimas 2011 m. gruodžio 22 d. papildė ATPK 173²² straipsniu („Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių loterijų organizavimą, pažeidimas“), nustatančiu atsakomybę už Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių loterijų organizavimą, pažeidimą ir numatantį Priežiūros tarnybos direktoriaus ir jo tam įgaliotų valstybės tarnautojų teisę surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolus atsakingiems asmenims. Minėtas pakeitimas įsigaliojo 2012 m. sausio 1 d. Priežiūros tarnybos direktoriaus 2012 metų kovo 5 d. įsakymu Nr. V-5 buvo įtvirtinta teisė Priežiūros tarnybos valstybės tarnautojams surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolus už azartinių lošimų organizavimo tvarkos arba lošimo reglamento bei LĮ ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių loterijų organizavimą, pažeidimus. Priežiūros tarnybai šiuo metu galiojančių

teisės aktų nuostatomis įtvirtinta galimybė taikyti poveikio priemonės prižiūrimams ūkio subjektams – licencijos galiojimo sustabdymą ar panaikinimą, yra labai griežtos, išimtinės priemonės, kurias ne visuomet protinga taikyti už nedidelius lošimų ar loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus. Neturintiems Priežiūros tarnybos išduotų licencijų neteisėtų loterijų organizatorių atžvilgiu šios priemonės iš viso negali būti taikomos. Nuo 2012 metų pradžios suteikus Priežiūros tarnybos specialistams galimybę patiems surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolus už LĮ ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių loterijų organizavimą pažeidimus buvo išspręsta didelė dalis ginčytinų klausimų, taip pat pradėta formuoti teisminė praktika, kas yra efektyvi priemonė kovojant su neteisėtų loterijų organizatoriais.

Pažymėtina, kad Priežiūros tarnyba, siekdama prevencinių tikslų - mažinti azartinių lošimų bei loterijų organizavimo tvarkos pažeidimų skaičių, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975; 2010, Nr. 81-4228) 36³ straipsniu, 2012 metais teikė konsultacijas ne tik prižiūrimams ūkio subjektams, o taip pat ir kitiems prašymą pateikusiems suinteresuotiems fiziniams ar juridiniams asmenims, neturintiems priežiūros institucijos išduotų licencijų ir leidimų organizuoti azartinius lošimus ar didžiąsias loterijas. Siekiant formuoti vienodą teisės normų suvokimą, Priežiūros tarnybos valstybės tarnautojai pagal kompetenciją nagrinėjo ūkio subjektų, taip pat ir kitų fizinių ir juridinių asmenų gautus prašymus pateikti Priežiūros tarnybos išaiškinimą su azartinių lošimų organizavimu susijusiais klausimais, rengė Priežiūros tarnybos direktoriaus įsakymų projektus, kur išsamiai atskleidžiama pateikto klausimo esmė. Priežiūros tarnybos direktoriaus įsakymu ir tuometinės Priežiūros komisijos nutarimais patvirtintas konsultacijos tekstas raštu buvo siunčiamas prašymą pateikusiam ūkio subjektui ar kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui, ir paskelbiamas viešai Priežiūros tarnybos interneto svetainėje (<http://www.lpt.lt/lt/lawinfo/konsultacijos/>).

Priežiūros tarnyba 2012 metais konsultacijose dėl ALĮ nuostatų taikymo išreiškė savo poziciją dėl atsiskaitymo mokėjimo kortelėmis lošimo namuose (kazino) ir automatų salonuose esančiuose baruose, dėl skaitmeninio vaizdo įrašymo sistemos naudojimo ir dėl klientų, įeinančių į lošimo automatų ir bingo salonus, lažybų bei totalizatoriaus punktus tapatybės patikrinimo. Be to, Priežiūros tarnyba pasisakė dėl lažybų terminalų naudojimo. 2012 metais buvo patvirtintos ir paskelbtos 4 konsultacijos:

<u>Konsultacija dėl lažybų terminalų naudojimo</u>	2012-04-18
<u>Konsultacija dėl klientų, įeinančių į lošimo automatų ir bingo salonus, lažybų bei totalizatoriaus punktus tapatybės patikrinimo</u>	2012-02-22
<u>Konsultacija dėl skaitmeninio vaizdo įrašymo sistemos naudojimo</u>	2012-02-15
<u>Konsultacija dėl atsiskaitymo mokėjimo kortelėmis lošimo namuose (kazino) ir automatų salonuose esančiuose baruose</u>	2012-01-26

3. Lošimo įrenginių registro tvarkymas (lošimo įrenginių tipų tvirtinimas, įrenginių registravimas ir registro duomenų pakeitimas).

2012 metais Priežiūros tarnybos tvarkomame Lietuvos lošimo įrenginių registre buvo įregistruota 488 lošimo įrenginių tipų (2011 metais – 320). 2013 m. sausio 1 d. duomenimis Lietuvos lošimo įrenginių registre yra įregistruota 2099 lošimo įrenginių tipų (2012 m. sausio 1 d. duomenimis – 1611).

2012 metais lošimo stalų skaičius padidėjo 3 vienetais, A kategorijos lošimo automatų padidėjo 15 vienetų, B kategorijos lošimo automatų skaičius padidėjo 234 vienetais, lošimo įrenginių, naudojamų lažyboms organizuoti skaičius padidėjo 60 vienetų. Viso Lietuvos lošimo įrenginių registre 2012 metais buvo įregistruota 594 lošimo įrenginiai (2011 metais – 748), išregistruotas 281 įrenginys (2011 metais – 475), buvo pakeista 581 registro objekto duomenys (2011 metais – 407). Už Lietuvos lošimo įrenginių registro teikiamas paslaugas 2012 metais surinkta 15870 litų valstybės rinkliavų (2011 metais – 55055 litų).

Stebimas ženklus valstybės rinkliavų surinkimo sumažėjimas 2012 metais susijęs su tuo, kad 2011 m, liepos 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 792 (Žin., 2011, Nr. 82-4012) buvo patvirtinti nauji valstybės rinkliavos dydžiai už lošimo įrenginio registravimą Lietuvos lošimo įrenginių registre ir už Lietuvos lošimo įrenginių registro duomenų pakeitimą ar papildymą, t.y. sumažinti valstybės rinkliavos dydžiai.

Rinkliavų pokyčiai

Rinkliavos pavadinimas	Nuo 2003-05-01 iki 2011 m. liepos 7 d.	Nuo 2011-07-08
Už Lietuvos lošimo įrenginio registravimą Lietuvos lošimo įrenginių registre	100 litų	15 litų
Už Lietuvos lošimo įrenginių registro duomenų pakeitimą ar papildymą	60 litų	12 litų
Už Lietuvos lošimo įrenginių registro duomenų teikimą (už vieną pranešimą)	30 litų	-

Patvirtintų asignavimų panaudojimas

Priežiūros tarnybai 2012 metais pagal Lietuvos Respublikos metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą (Žin., 2009, Nr. 152-6822) iš viso buvo skirta 1424 tūkst. litų, iš jų 894,5 tūkst. litų – darbo užmokesčiui (2011 metais buvo skirta 1378 tūkst. litų, iš jų 919 tūkst. litų – darbo užmokesčiui).

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1 424	1 169	82,1 %
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:	1 424	1 169	82,1 %
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš jo:	1 424	1 169	82,1 %
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai	0,8	0,2	25 %

Kita svarbi informacija

Iki 2012 m. kovo 1 d., kuomet Priežiūros komisija buvo pertvarkyta į Priežiūros tarnybą, Priežiūros komisiją sudarė 6 komisijos nariai ir administracija. 2012 metais iki nurodyto laikotarpio Priežiūros komisijoje dirbo 4 komisijos nariai.

Priežiūros komisijos funkcijoms atlikti buvo sudaryta valstybės tarnautojų ir darbuotojų administracija, kurioje iki 2012 m. kovo 1 d. buvo šie struktūriniai padaliniai: Licencijų ir leidimų skyrius, Teisės taikymo ir veiklos organizavimo skyrius, Lošimo įrenginių techninės kontrolės ir registro skyrius, vyriausiasis finansininkas. Iki 2012 m. kovo 1 d. Priežiūros komisijai vadovavo Priežiūros komisijos pirmininkas.

Po 2012 m. kovo 1 d. įvykusios Priežiūros komisijos pertvarkos į Priežiūros tarnybą ir Lietuvos Respublikos finansų ministrui patvirtinus Priežiūros tarnybos struktūrą, Priežiūros tarnybai vadovauja direktorius, kurį konkurso būdu į pareigas skiria ir iš pareigų atleidžia Finansų ministras. Pagal Finansų ministro patvirtintą Priežiūros tarnybos struktūrą, nuo 2012 m. kovo 1 d. Priežiūros tarnyboje yra 3 skyriai – Licencijų ir leidimų skyrius, Teisės taikymo ir veiklos organizavimo skyrius, Lošimo įrenginių techninės kontrolės ir registro skyrius ir vyriausiasis buhalteris, tiesiogiai pavaldus direktoriui.

Teisės aktuose nustatyta tvarka išduodant licencijas ir leidimus organizuoti azartinius lošimus bei didžiąsias loterijas, kontroliuojant azartinių lošimų ir didžiųjų loterijų organizavimą bei taikant poveikio priemones pažeidimus padariusiems lošimų ir loterijų organizatoriams ir siekiant įgyvendinti valstybinę lošėjų, žaidėjų bei lošimų ir loterijų organizatorių teisėtų interesų apsaugos politiką, Priežiūros komisija, o nuo 2012 m. kovo 1 d. Priežiūros tarnyba vykdė pagrindines funkcijas, įvardintas ALĮ 28 straipsnyje ir LĮ 24 straipsnyje.

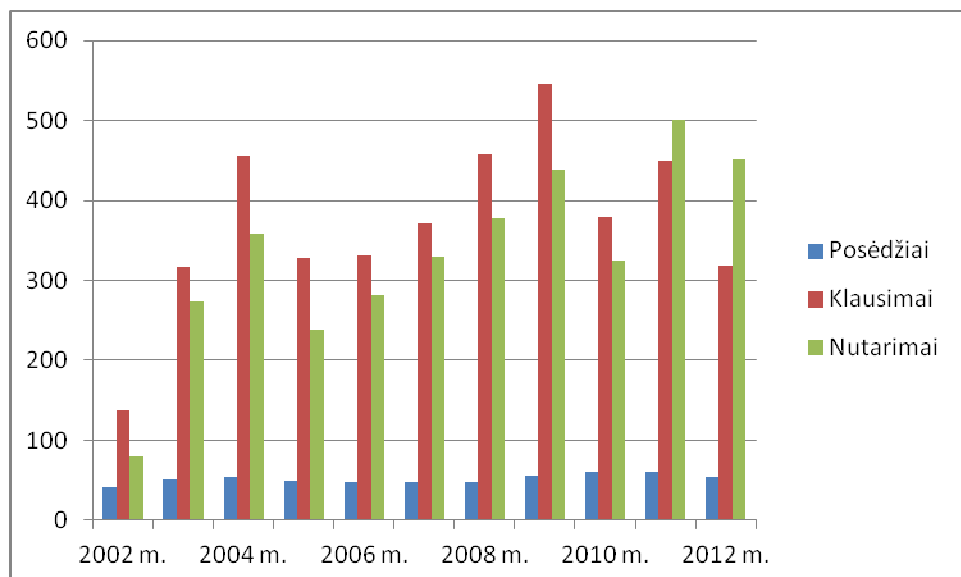
Iki 2012 m. kovo 1 d. Priežiūros komisija dirbo pagal jos patvirtintą darbo reglamentą, kuriuo vadovaujantis, klausimai buvo svarstomi ir sprendimai priimami Priežiūros komisijos posėdžiuose ir pasitarimuose. Iki nurodyto laikotarpio vyko 8 Priežiūros komisijos posėdžiai,

kuriuose buvo svarstyti 86 klausimai ir priimti 46 nutarimai, taip pat 6 pasitarimai, kuriuose buvo svarstytas 21 klausimas.

Po 2012 m. kovo 1 d. Priežiūros tarnyba dirbo pagal Priežiūros tarnybos direktoriaus patvirtintą Priežiūros tarnybos darbo reglamentą, pagal kurį Priežiūros tarnybos veiklos klausimai pristatomi ir aptariami kiekvieną ketvirtadienį direktoriaus organizuojamuose Priežiūros tarnybos pasitarimuose, kuriuose dalyvauja direktorius, padalinių vadovai ar juos pavaduojantys asmenys, esant reikalui – kiti direktoriaus pakviesti Priežiūros tarnybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai. Esant būtinybei direktorius gali organizuoti neeilinius Priežiūros tarnybos pasitarimus kitomis savaitės dienomis. Pasitarimų metu padalinių vadovai ar juos pavaduojantys asmenys pristato ir aptaria klausimus, susijusius su padalinių parengtais ar rengiamais direktoriaus įsakymų ir raštų projektais, Priežiūros tarnyboje nagrinėjamais prašymais, skundais, Priežiūros tarnybos atliekamais tikrinimais. Taip pat aptariami klausimai dėl teisės aktuose nustatytų poveikio priemonių lošimų ir loterijų organizatoriams taikymo, teisės aktų aiškinimo ir taikymo bei kiti. Pasitarimai vyksta pagal darbotvarkes.

Nuo 2012 m. kovo 1 d. Priežiūros tarnyboje vyko 46 pasitarimai, jų metu svarstyti 232 klausimai, priimti 366 įsakymai.

Iš viso 2012 m. posėdžiauta 54 kartus, svarstyta 318 klausimų, priimti 452 sprendimai (2011 metais vyko 60 Priežiūros komisijos posėdžių, kuriuose buvo svarstyti 449 klausimai ir priimtas 501 nutarimas. Buvo organizuoti 49 pasitarimai, kuriuose aptarti 158 klausimai).

Priežiūros tarnybos posėdžių, priimtų nutarimų ir svarstytų klausimų dinamika 2002 – 2012 metais

Tarptautinis bendradarbiavimas

2012 metais Priežiūros tarnyba pagal galimybes aktyviai bendradarbiavo tarptautiniame lygmenyje.

2012 metais Priežiūros tarnyboje su darbo vizitu lankėsi Mano salos (Isle of Man) Lošimų priežiūros komisijos atstovai. Vizitas buvo skirtas internetinių lošimų reguliavimo ES apžvelgimui, tęstinio bendradarbiavimo internetinių lošimų reguliavimo, ES teisinės aplinkos geresnio pažinimo bei teisinės bazės projektų kūrimo klausimais galimybėms aptarti.

2012 metais Priežiūros tarnyba dalyvavo įvairiose iniciatyvose, tyrimuose, diskusijose: Belgijos lošimų komisijos organizuotame tyrime dėl lošėjų apsaugos priemonių, GREF darbo grupės lošimų priklausomybės klausimais inicijuotoje diskusijoje atsakingo lošimo Europoje tema, GREF Informacijos ir statistikos darbo grupės atliekamoje priežiūros institucijų apklausoje apie ES lošimų rinkas, GREF vykdytoje apklausoje apie pačią GREF organizaciją ir jos ateitį.

Priežiūros tarnybos atstovai 2012 metais po 4 metų pertraukos delegavo savo atstovą į kasmetinę GREF konferenciją, vykusią Troya, Portugalija. Tai puiki bendradarbiavimo galimybė tarptautinėje arenoje su užsienio lošimus prižiūrinčių institucijų specialistais, kas svarbu keičiantis patirtimi ES lygmenyje, kaupiant geros praktikos pavyzdžius, kurie galėtų būti pritaikyti Lietuvoje lošimų reguliavimo ar priežiūros srityje.

2012 metais dalyvauta Bulgarijos Valstybinės lošimų komisijos inicijuotoje apvaliojo stalo diskusijoje – konferencijoje „Naujas Bulgarijos lošimų įstatymas – nuotolinių lošimų reglamentavimo priėmimas. Lošimus prižiūrinčių institucijų bendradarbiavimas ir keitimasis informacija lošimų be sienų srityje“, kuri vyko Sofijoje, Bulgarija. Taip pat dalyvauta akredituotos įstaigos (laboratorijos) „GLI Europe B.V.“ organizuotoje konferencijoje „GLI Roundtable 2012“ Budapešte, Vengrija.

2012 metais gruodį Priežiūros tarnybos atstovas dalyvavo pirmajame ES ir EEB šalių Lošimo paslaugų ekspertų grupės posėdyje Briuselyje, Belgija. Tai Europos Komisijos iniciatyva, vykdoma įgyvendinant 2012 m. spalio 23 d. Europos Komisijos paskelbtą Komunikatą dėl kompleksiškos europinės internetinių lošimų sistemos kūrimo.

2012 metais Priežiūros tarnybos atstovai Vilniuje dalyvavo susitikime su Europos Tarybos Ekspertų komiteto pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos klausimais MONEYVAL atstovais, kurie vertino nacionalines priemones, nukreiptas kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu. MONEYVAL atstovai domėjosi pinigų plovimo prevencijos priemonėmis, taikomomis azartinių lošimų organizavimo versle ir šios veiklos priežiūros srityje. Iki 2013 metų vidurio ekspertai turėtų pristatyti savo vertinimo ataskaitą.

Veiksmai neigiamo lošimų poveikio mažinimo srityje

2012 metais toliau buvo ieškoma būdų, kaip efektyviai mažinti neigiamą lošimų poveikį žmonėms ir socialinei aplinkai tokiomis sąlygomis, kai numatytoms priemonėms vykdyti iš valstybės biudžeto neskiriamas joks finansavimas.

2012 metais Priežiūros tarnyba, tęsdama bendradarbiavimą su lošimų operatoriais pagal 2009 metais pasirašytą Susitarimą dėl savanoriško apsisprendimo nelošti užtikrinimo (toliau – Susitarimas), toliau priiminėjo asmenų prašymus neleisti lošti. Savanoriškas apsiribojimas vyksta pateikiant prašymą neleisti lošti ir užtikrinamas geranoriškumo pagrindu. Priežiūros tarnybos specialistai, priimdami prašymus iš asmenų, apsisprendusių nelošti, konsultuoja problemų turinčius asmenis ir jų artimuosius apie galimus pagalbos būdus visoje Lietuvoje, teikia informaciją telefonu, elektroniniu paštu ar internetinėmis asmeninių pokalbių programomis. Susitarimo pagrindu bendrovės, priklausomai nuo organizuojamų lošimų rūšies, arba iš viso neįleidžia į lošimų organizavimo vietą atitinkamą prašymą pateikusių asmenų, arba pastebėjus, jog tokie asmenys lošia, išprašo juos iš lošimų vietos. Bendrovės, deklaruojančios atsakingo lošimo koncepciją versle, demonstruoja tai, laikydamosi Susitarimo nuostatų.

Nuo 2012 m. vasario 10 d. Nacionalinė lošimų ir žaidimų verslo asociacija (toliau - NLŽVA), atstovaudama bendrą lošimus B kategorijos automatų salonuose organizuojančių bendrovių – UAB „Bongo slots“, UAB „Novogaming Vilnius“, UAB „Tete-a-tete“ kazino, UAB „Unigames“ ir UAB „Top Sport“ poziciją, informavo Priežiūros tarnybą, kad aukščiau minėtos bendrovės nutraukia ir atsisako toliau vykdyti 2009 metais pasirašyto Susitarimo sąlygas, nes pradėjo vykdyti Atsakingo lošimo praktikos kodeksą (toliau – Praktikos kodeksas). Vadovaujantis juo, aukščiau minėtos lošimo bendrovės priima prašymus neleisti lošti iš lošėjų, kurie lošia tik B kategorijos lošimų automatų salonuose. Priimtas Praktikos kodeksas nebuvo derinamas ir aptartas su Priežiūros tarnyba.

Šiuo metu Susitarimą dėl savanoriško apsisprendimo nelošti užtikrinimo vykdo UAB „Olympic Casino Group Baltija“, UAB „Nesė“, organizuojančios lošimus lošimo namuose (kazino) ir B kategorijos automatų salonuose, UAB „VSGA“, UAB „Savas kazino“, organizuojančios lošimus lošimo namuose (kazino) ir lažybų organizatoriai UAB „Baltic Bet“, UAB „Orakulas“, UAB „Top Sport“ bei UAB „Lošimų strateginė grupė“.

2012 m. gruodžio 31 d. duomenimis iš bendrai 2668 pateiktų prašymų neleisti lošti šiuo metu negalioja 544, anuliuota 311, pakartotinai gauta 360 prašymų, o 233 prašymų galiojimo terminas yra pasibaigęs. Galiojančių prašymų skaičius 2012 metų pabaigai yra 2124.

Tikimasi, kad lošimus organizuojančios bendrovės ateityje aktyviau įsitrauks į bendrą prevencinę veiklą ir atsakingai prisilaikys bei vykdys Susitarimo nuostatas.

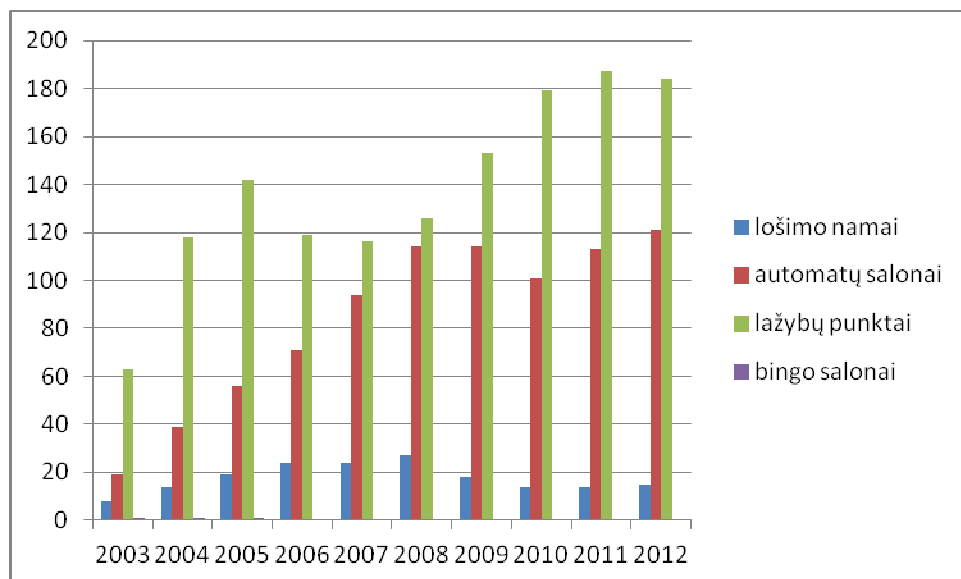
2012 metų gruodžio mėnesį įvyko du susitikimai su Lietuvos lošimo operatorių asociacijos nariais, su kuriais aptartos ir derinamos Susitarimo sąlygos lošimo namų ir lažybų operatoriams, siekiant jas suvienodinti.

Kaip ir ankstesniais metais, aiškaus teisinio savanoriško savęs ribojimo nuo azartinių lošimų tvarkos pagrindo nebuvimas sąlygoja tokią situaciją, kokia yra dabar ir prašymų neleisti lošti pateikimas yra tapęs tik formaliu, kadangi jo laikymosi tvarkos nereglamentuoja jokie teisės aktai, niekas nėra atsakingas už šio Susitarimo laikymąsi, tad efektyviausia priemonė būtų nustatyti atitinkamą tvarką įstatymų lygmenyje bei nustatyti atsakomybę už tokios tvarkos pažeidimą.

IV. BENDROVIŲ, ORGANIZUOJANČIŲ AZARTINIUS LOŠIMUS IR DIDŽIAŠIAS LOTERIJAS LIETUVOJE, VEIKLOS APŽVALGA

Azartinių lošimų organizatoriai

2012 metais Lietuvoje veikė 12 lošimus organizuojančių bendrovių (2011 metų pabaigoje jų taip pat buvo 12). 2012 metų pabaigoje 2 bendrovės organizavo lošimus tik lošimo namuose (kazino), 2 bendrovės turėjo lošimų namus (kazino) ir B kategorijos automatų salonus, 4 bendrovės specializavosi tik lošimų B kategorijos automatais srityje ir 4 bendrovės organizavo lažybas, viena iš jų, UAB „Top Sport“ turėjo ir B kategorijos automatų salonus. 2012 metų rugsėjo ir spalio mėnesiais viena bendrovė organizavo totalizatoriaus veiklą, bet vėliau ją nutraukė. Lošimų organizavimo vietų skaičius ir jo augimo dinamika 2003 – 2012 metais atvaizduota paveikslėlyje.

Lošimo organizavimo vietų skaičiaus dinamika 2003 – 2012 metais.

Lyginant su praėjusiais 2011 metais, 2012 metais Lietuvoje atsidarė vieni lošimo namai

(kazino). B kategorijos automatų salonų kiekis padidėjo nuo 113 iki 121, lažybų punktų kiekis sumažėjo iki 184 t.y. jų buvo 3 mažiau negu praėjusiais metais.

2009 – 2012 metais veikusių lošimų organizavimo vietų skaičius

Eil. Nr.	Bendrovė	Lošimų organizavimo vietų skaičius*											
		Lošimo namai (kazino)				Automatų salonai				Lažybų punktai			
		2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
1	UAB „Olympic Casino Group Baltija“	8	8	8	8	2	3	3	3				
2	UAB „Lošimų strateginė grupė“										25	30	27
3	UAB „Nesė“	3	3	3	3	5	3	4	4				
4	UAB „Pokervegas“												
5	UAB „VSGA“	2	2	2	3								
6	UAB „Savas Kazino“	1	1	1	1								
7	UAB „Grand Casino World“	1	0	0									
8	UAB „City Casino“	3	0	0									
9	UAB „Tete-a-tete“ kazino					59	52	58	61				
10	UAB „Egivela“												
11	UAB „Unigames“					27	26	26	27				
12	UAB „Novogaming Vilnius“					14	11	14	17				
13	UAB „Bongo Slots“					2	2	2	3				
14	UAB „Top Sport“					4	4	6	6	68	75	80	82
15	UAB „Orakulas“									47	57	63	57
16	UAB „Omnibetas“									16	0	0	0
17	UAB „Baltic Bet“									17	22	14	18
	Iš viso	18	14	14	15	113	101	113	121	148	179	187	184

* Lentelėje nurodytas metų pabaigoje veikusių lošimo vietų skaičius.

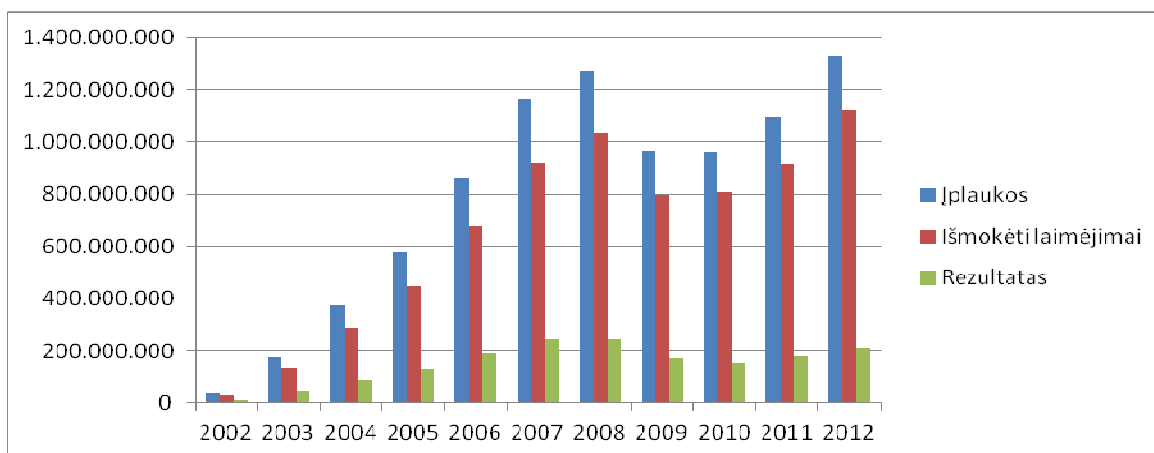
Azartinių lošimų veiklos rodikliai pagal lošimų rūšis 2012 metais (Lt)

Eil. Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Iplaukos (žetonų, bilietų, kortelių pardavimas)	Išmokėjimai (laimėjimų išmokėjimas, žetonų keitimas į pinigus)	Rezultatas iš lošimų veiklos (bendrosios lošimų pajamos)	Bendrovių skaičius	Lošimo įrenginių, lažybų punktų skaičius
1.	Lošimų stalai					
	I ketvirtis	71.381.032	57.364.780	14.016.252	4	102
	II ketvirtis	65.226.861	52.180.826	13.046.035	4	103
	III ketvirtis	72.508.787	58.024.494	14.484.293	4	105
	IV ketvirtis	76.813.309	60.889.642	15.923.667	4	105
	Viso 2012 m.:	285.929.989	228.459.742	57.470.247	4	105
	Viso 2011 m.:	280.567.393	225.552.436	55.014.957	4	96
2.	A kategorijos automatai					
	I ketvirtis	30.439.447	22.246.308	8.193.139	4	525
	II ketvirtis	28.147.709	20.557.294	7.590.415	4	525
	III ketvirtis	31.330.409	22.391.578	8.938.831	4	525
	IV ketvirtis	35.000.222	25.831.111	9.169.111	4	525
	Viso 2012 m.:	124.917.787	91.026.291	33.891.496	4	525
	Viso 2011 m.:	111.217.215	80.546.818	30.670.397	4	495
3.	B kategorijos automatai					
	I ketvirtis	106.604.118	88.680.241	17.923.877	7	2.338
	II ketvirtis	102.857.506	85.526.732	17.330.774	7	2382
	III ketvirtis	111.207.377	92.844.990	18.362.387	7	2.457
	IV ketvirtis	127.144.831	105.608.399	21.536.432	7	2.517
	Viso 2012 m.:	447.813.832	372.660.362	75.153.470	7	2.517
	Viso 2011 m.:	373.151.083	310.573.325	62.577.758	7	2.314
4.	Lažybos					
	I ketvirtis	104.473.070	93.778.745	10.694.325	4	181

	II ketvirtis	110.860.755	101.911.382	8.949.373	4	185
	III ketvirtis	118.349.601	108.995.999	9.353.602	4	185
	IV ketvirtis	139.085.539	126.055.726	13.029.813	4	184
	Viso 2012 m.:	472.768.965	430.741.852	42.027.113	4	184
	Viso 2011 m.:	331.579.491	300.350.696	31.228.795	4	187
5.	Totalizatorius					
	I ketvirtis	0	0	0	0	0
	II ketvirtis	0	0	0	0	0
	III ketvirtis	1.617	1.029	588	1	1
	IV ketvirtis	262	149	113	1	1
	Viso 2012 m.:	1.879	1.178	701	1	1
	Viso 2011 m.:	0	0	0	0	0
	Iš viso I ketvirtis	312.897.667	262.070.074	50.827.593	12	2.965
	Iš viso II ketvirtis	307.092.831	260.176.234	46.916.597	12	3.010
	Iš viso III ketvirtis	333.397.791	282.258.090	51.139.701	12	3.087
	Iš viso IV ketvirtis	378.044.163	318.385.027	59.659.136	12	3.147
	Viso 2012 m.:	1.331.432.452	1.122.889.425	208.543.027	12	3147*
	Viso 2011 m.	1.096.515.181	917.023.275	179.491.906	12	3092*

* Lošimų įrenginiai be lažybų punktu

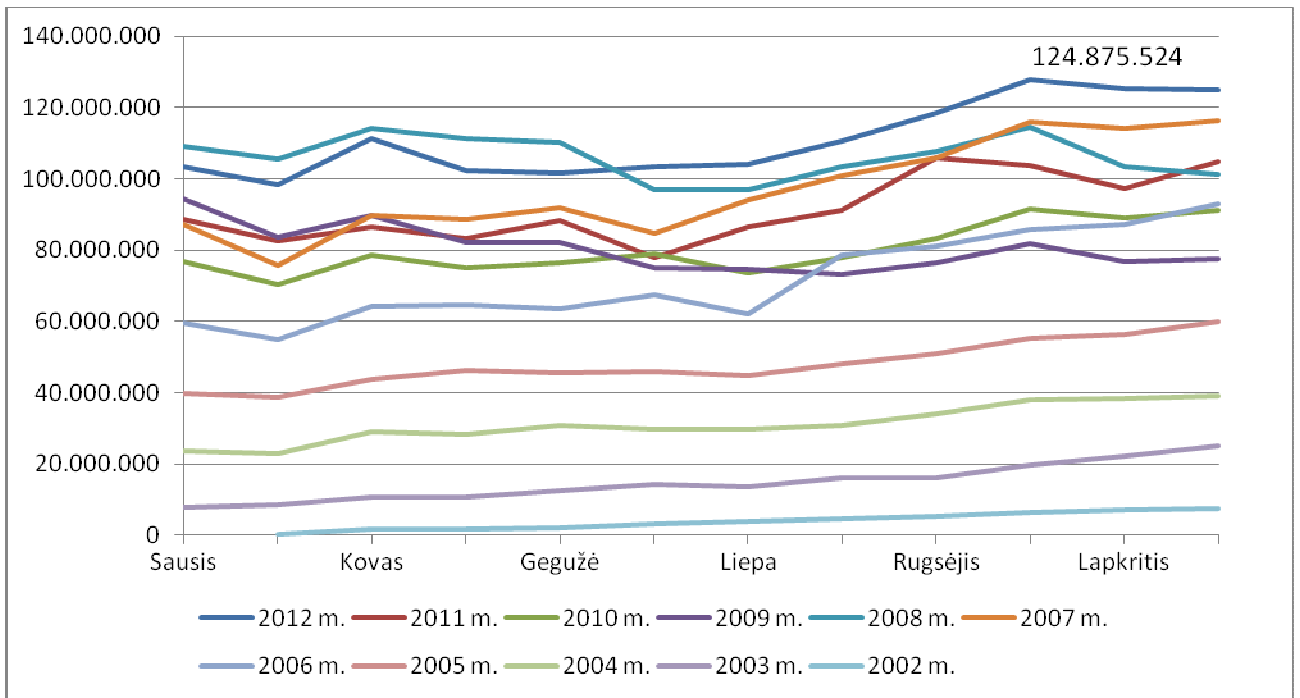
Bendrovių įplaukos iš lošimo stalų 2012 metais, lyginant su 2011 metais, padidėjo 2 procentais ir buvo 286 mln. litų (2011 metais – 281 mln. litų). A kategorijos lošimų automatų įplaukos, lyginant su 2011 metais, padidėjo 12 procentų ir buvo 125 mln. litų (2011 metais – 111 mln. litų). B kategorijos automatų įplaukos išaugo 20 procentų ir 2012 metais buvo 448 mln. litų (2011 metais – 373 mln. litų). Lažybas organizuojančių bendrovių įplaukos padidėjo 43 procentais ir buvo 473 mln. litų (2011 metais – 331,5 mln. litų). Bendrai 2012 metais azartinius lošimus organizuojančių bendrovių įplaukos, lyginant su 2012 metais, padidėjo 21 procentu ir buvo 1 331 mln. litų (2011 metais – 1 097 mln. litų). Laimėjimų išmokėjimas 2012 metais, lyginant su 2011, išaugo 22 procentais ir buvo išmokėta 1 123 mln. litų (2011 metais – 917 mln. Lt), t.y. 84 procentai nuo įmoku, gautų iš lošėjų. Lyginamuoju laikotarpiu lošimų organizatorių bendrasis lošimų organizavimo veiklos rezultatas buvo 209 mln. litų, t.y. 16 procentų didesnis negu 2011 metais (179 mln. Lt).

Lošimus organizuojančių bendrovių veiklos finansinių rodiklių dinamika

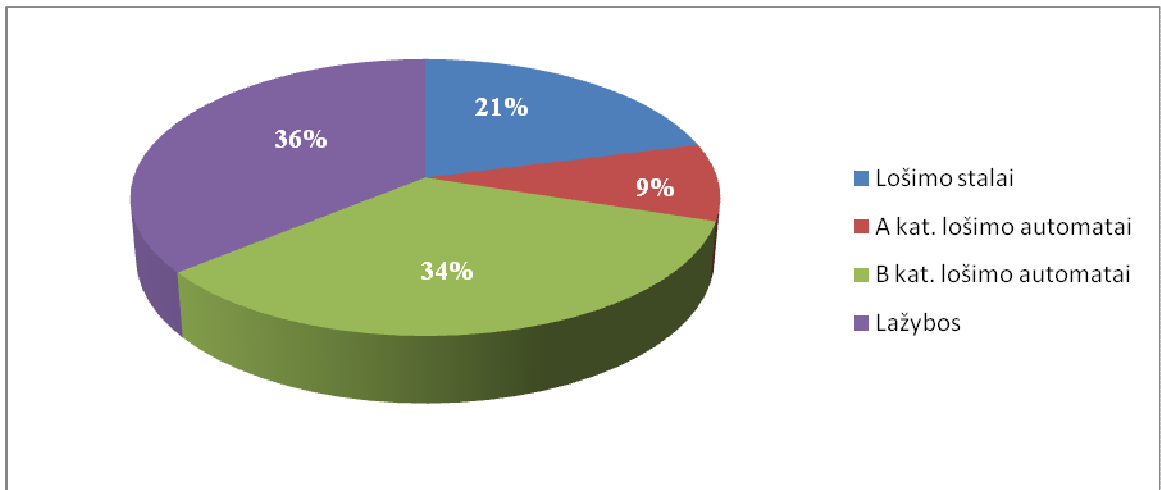
Lošimų verslo plėtros dinamiką Lietuvoje parodo azartinius lošimus organizuojančių

bendrovių veiklos rodikliai. 2003 metais, lyginant su 2002 metais, bendrovių įplaukos padidėjo 4 kartus. 2004 metais, lyginant su 2003 metais, bendrovių įplaukos padidėjo 2 kartus. 2005 metais, lyginant su 2004 metais, įplaukos išaugo 54 procentais. 2006 metais, lyginant su 2005 metais, išaugo 50 procentų. 2007 metais, lyginant su 2006, įplaukos padidėjo 35 procentais ir 2008 metais, lyginant su 2007 metais, padidėjo tik 9,3 procento. 2009 metus lyginant su praėjusiais, įplaukos sumažėjo 24 procentais. 2010 metais įplaukos beveik nepakito, sumažėjo 0,4 procento. 2011 metais įplaukos augo 14 procentų ir 2012 metais augo 21 procentu.

Lošimus organizuojančių bendrovių mėnesio įplaukos

Lošimus organizuojančių bendrovių vieno mėnesio įplaukų dinamika 2002 - 2012 metais parodo lošimų organizavimo verslo vystymosi tendencijas. Eilę metų augęs šis rodiklis 2008 metų spalio mėnesį (dėl ekonominės krizės) ėmė mažėti. 2012 metų antroje pusėje mėnesio įplaukos padidėjo ir pralenkė praėjusių metų rezultatus, o rugsėjo mėnesį viršijo, aukščiausią iki šiol buvusį, 2008 metų įplaukų lygį. Įtakos tam galimai turėjo bendra šalies ekonominė situacija ir padidėję pinigų srautai iš emigracijos.

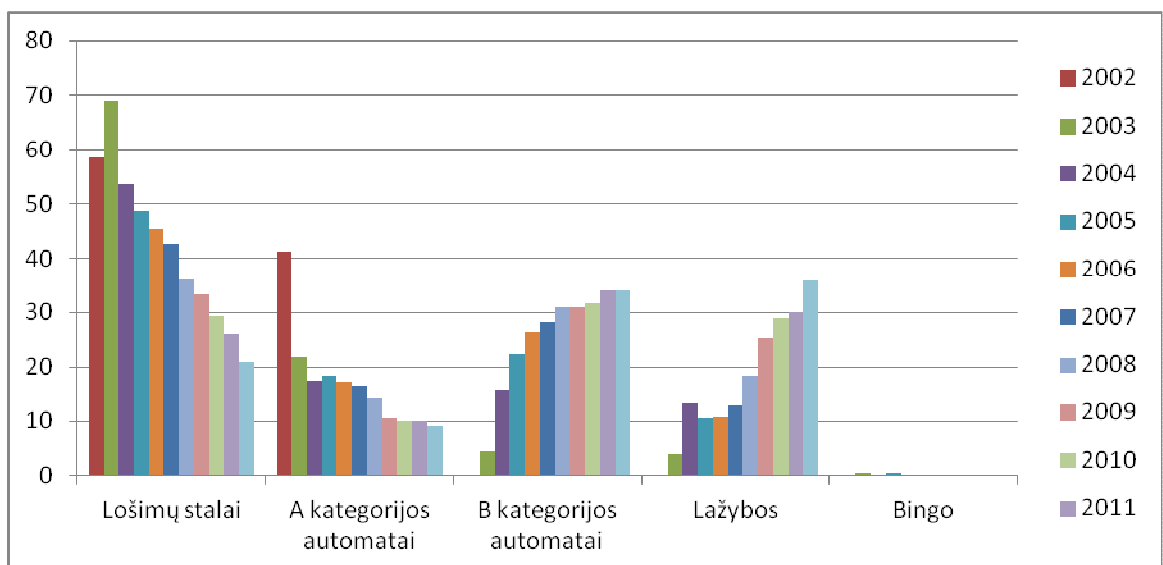
Lošimus organizuojančių bendrovių įplaukų pasiskirstymas pagal lošimų rūšis 2012 metais

Didžiausią lošimų verslo įplaukų dalį 2012 metais sudarė lažybų (36 procentai) įplaukos. Antroje vietoje pagal įplaukas buvo B kategorijos automatai (34 procentai).

Lošimo stalų įplaukos sudarė 21 procentą, o A kategorijos lošimų automatų įplaukos - 9 procentus. Lošimų verslo įplaukų struktūra kiekvienais metais keičiasi. 2012 metai pasižymėjo lošimo stalų ir A kategorijos automatų dalies sumažėjimu ir lažybų dalies padidėjimu. B kategorijos automatų įplaukų dalis išliko nepakitusi.

Įplaukų struktūros pagal lošimų rūšis dinamika 2002 – 2012 metais

	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Lošimų stalai	58,48 %	69,17 %	53,55 %	48,65 %	45,58 %	42,6 %	36,2 %	33,3 %	29 %	26 %	21 %
A kategorijos automatai	41,24 %	22,01 %	17,38 %	18,30 %	17,31 %	16,5 %	14,5 %	10,5 %	10 %	10 %	9 %
B kategorijos automatai	0,07 %	4,45 %	15,76 %	22,26 %	26,34 %	28,1 %	31,0 %	30,9 %	32 %	34 %	34 %
Lažybų punktai	0,21 %	4,05 %	13,19 %	10,46 %	10,71 %	12,8 %	18,3 %	25,3 %	29 %	30 %	36 %
Bingo		0,32 %	0,12 %	0,33 %	0,07 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Lošimų rinkos struktūros pokyčiai (%)

Lyginant 2011 ir 2012 metų rodiklius, išsiskiria lošimo stalų (5 procentų) ir A kategorijos automatų ((1 procento) bendrai kazino - 6 procentų) rinkos dalies mažėjimas, kai tuo pačiu metu lažybų užimamos rinkos dalis padidėjo 6 procentais. B kategorijos automatų rinkos dalis išliko nepakitusi.

2012 metais lošimų organizavimu užsiimančios bendrovės į šį verslą investavo apie 9,7 mln. litų (2011 m. 7,7 mln.). Darbo vietų skaičius lošimų versle 2012 metais padidėjo 13 procentų arba 225 darbo vietomis ir metų pabaigoje jų buvo 2 286.

Didžiųjų loterijų organizatoriai

2012 metais licencijas organizuoti didžiąsias loterijas turėjo 3 juridiniai asmenys, t.y. UAB „Olifėja“, UAB „Žalgirio loto“, ir UAB „Televizijos loterijos“. UAB „Televizijos loterijos“ 2011 metais veiklos nevykdė.

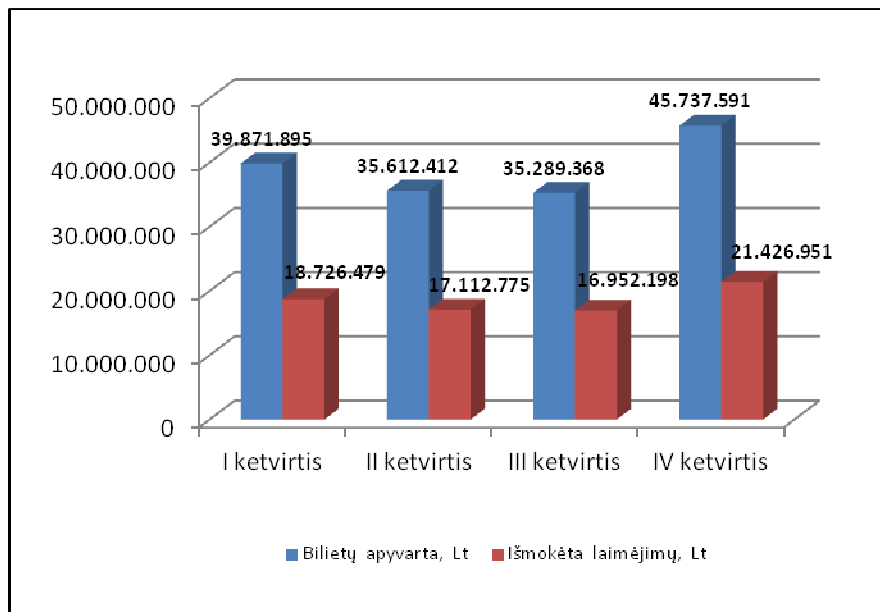
Didžiąsias loterijas organizuojančių bendrovių veiklos finansinių rodiklių dinamika

Eil. Nr.	Veiklos laikotarpis	Bilietai apyvarta, Lt	Išmokėta laimėjimų, Lt
1.	2004 m.	101 652 945	49 617 875
2.	2005 m.	95 554 469	46 541 707
3.	2006 m.	85 562 675	43 456 908
4.	2007 m.	91 018 246	42 562 607
5.	2008 m.	108 828 852	53 717 598
6.	2009 m.	111 135 872	56 490 179
7.	2010 m.	106 882 122	54 878 808
8.	2011 m.	138 826 788	72 852 824
9.	2012 m.	156 511 266	74 218 403

Didžiąsias loterijas organizuojančių bendrovių 2012 m. veiklos rodikliai metų ketvirčiais

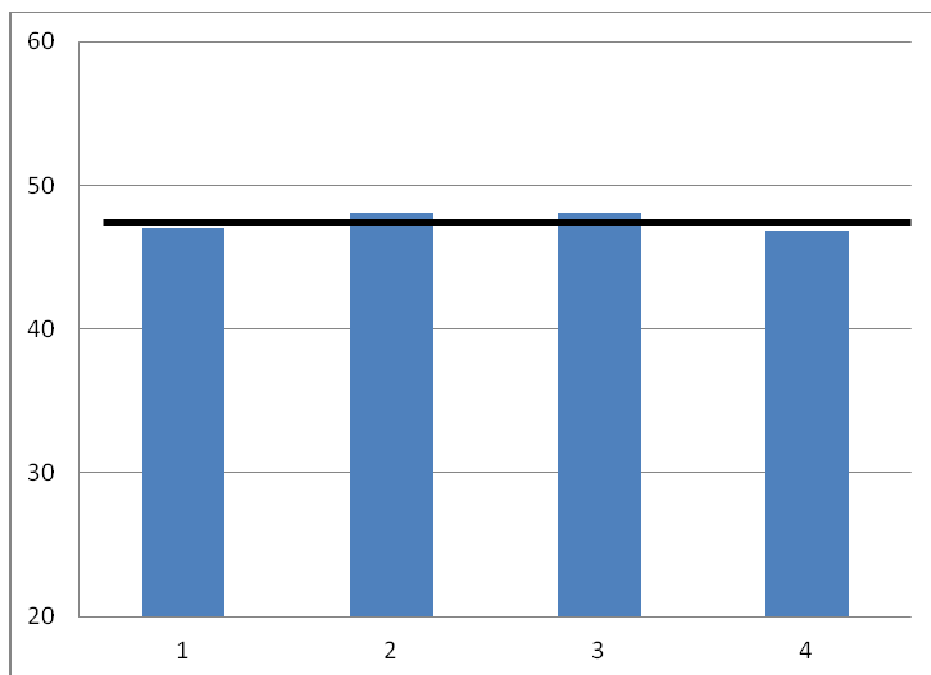
Eil. Nr.	Veiklos laikotarpis	Bilietai apyvarta, Lt	Išmokėta laimėjimų, Lt
1.	I ketvirtis	39 871 895	18 726 479
2.	II ketvirtis	35 612 412	17 112 775
3.	III ketvirtis	35 289 368	16 952 198
4.	IV ketvirtis	45 737 591	21 426 951
	Iš viso:	156 511 266	74 218 403

2012 metais veikusių loterijų organizatorių bendra loterijų bilietai pardavimo apyvarta buvo 156,5 mln. litų, t.y. 13 procento didesnė negu praėjusiais metais. Išmokėta 74,2 mln. litų laimėjimų, t.y. 47 procentai nuo bilietai pardavimo apyvartos.

Loterijų organizavimo veiklos rodikliai 2012 metų ketvirčiais (Lt)

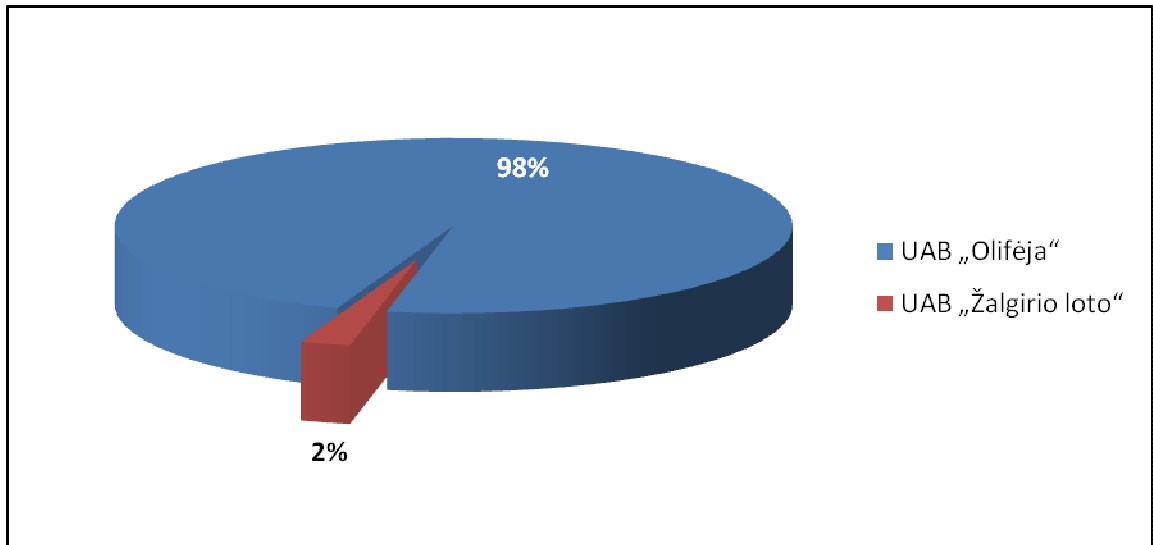
2012 metais organizuojamų loterijų biliety apyvarta metų ketvirčiais, tarp minimalios reikšmės III ketvirtį ir maksimalios IV ketvirtį kito 30 %. Šiems pokyčiams poveikio galimai turėjo pasireiškusi metų laikų įtaka (sezoniškumas).

2012 metais loterijų laimėjimų dydis procentais nuo parduotų biliety nominalios vertės (%)

2012 metais laimėjimų išmokėjimas vidutiniškai sudarė 47 procentą nuo parduotų biliety nominalios vertės.

2012 metais loterijų rinkoje dominavo UAB „Olifėja“. Jos bilietų pardavimai bendrame parduotų bilietų kiekyje sudarė 97,6 procento (2011 m. – 97,5), UAB „Žalgirio loto“ atitinkamai 2,4 procento (2011 m. - 2,5).

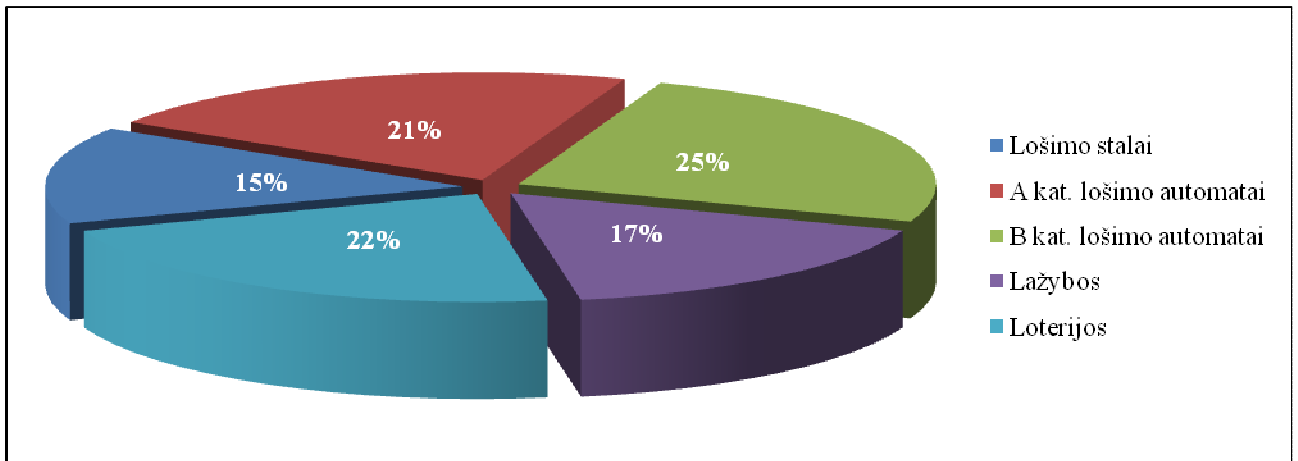

2012 metų loterijos bilietų pardavimai pagal loterijų organizatorius

2012 metais loterijų organizavimu užsiimančios bendrovės į šį verslą investavo apie 2,2 mln. litų. Darbo vietų skaičius loterijų versle 2012 metais nepakito ir metų pabaigoje jų buvo 26.

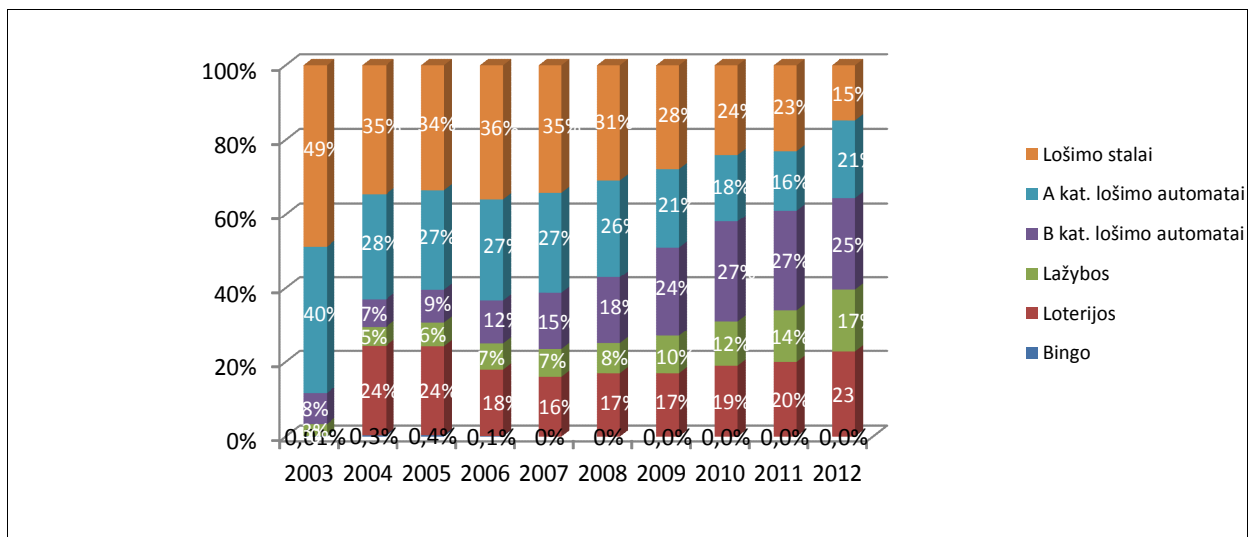
Loterijų ir lošimų mokestis bei valstybės rinkliavos

Nauja Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo redakcija įsigaliojo nuo 2009 m. sausio 1 d. Mokestinis periodas 2012 metais buvo kalendorinių metų ketvirtis (organizuojant lošimus lošimo automatais ir stalo lošimus - lošimų mokestis apskaičiuojamas ir sumokamas kas mėnesį). Lošimo namai (kazino) ir automatų salonai mokėjo mokesčius nuo eksploatuojamų lošimo įrenginių skaičiaus: už lošimo stalą - 6 000 litų per mėnesį, už A kategorijos lošimo automata - 800 litų per mėnesį, už B kategorijos lošimo automata - 300 litų per mėnesį. Organizuojant bingą, totalizatorių ir lažybas, lošimų mokesčio bazei (skirtumui tarp įmokų ir išmokėtų laimėjimų) taikomas 15 procentų mokesčio tarifas. Didžiųjų loterijų organizatoriai moka 5 procentus nuo išplatintų loterijos bilietų vertės. Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenis, 2012 metais į valstybės biudžetą surinkta 38 mln. litų loterijų ir lošimų mokesčio.

Loterijų ir lošimų mokesčio pasiskirstymas pagal lošimų rūšis 2012 metais

Didžiąją valstybės biudžeto įplaukų iš loterijų ir lošimų organizavimo dalį (36 procentus) 2012 metais sudarė bendrovių, organizuojančių lošimus lošimo stalais ir A kategorijos automatais lošimo namuose (kazino) mokesčiai. 25 procentus biudžeto įplaukų sudarė B kategorijos automatais lošimus organizuojančių bendrovių mokesčiai. Didžiašias loterijas organizuojančių bendrovių mokesčiai sudarė 22 procentus, lažybas organizuojančių bendrovių – 17 procentų visų valstybės biudžeto įplaukų iš loterijų ir lošimų organizavimo.

Loterijų ir azartinių lošimų mokesčio įplaukų struktūros pokyčiai 2003 – 2012 metais

Atitinkamai loterijų ir lošimų rinkų struktūros pokyčiams 2012 metais, keitėsi ir loterijų ir lošimų mokesčio įplaukų struktūra. Biudžeto įplaukų dalis iš lošimo stalų, A ir B kategorijos lošimo automatų sumažėjo, lažybų ir didžiųjų loterijų organizatorių mokesčių dalis išaugo. Visos lošimus ir didžiašias loterijas organizuojančios bendrovės 2012 metais sumokėjo 122 tūkstančius litų Valstybės rinkliavų. Paramai didžiašias loterijas organizuojančios bendrovės 2012 metais skyrė 13 mln. litų.

V. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS IR SIŪLYMAI

Priežiūros tarnybos 2013 metų prioritetinės veiklos kryptys tiesiogiai susijusios su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prioritetinėmis veiklos kryptimis, todėl Priežiūros tarnyba didžiausią dėmesį skirs tiek šioms, tiek Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos kryptims ir spręstinoms problemoms.

Lietuvos Respublikos Seimas 2012 m. gruodžio 13 d. priėmė nutarimą Nr. XII-51 dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriuo pritarė Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko A. Butkevičiaus pateiktai Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai (Žin., 2012, Nr. 149-7630). Programoje nustatyti neatidėliotini Vyriausybės veiklos prioritetai.

Vyriausybė savo programoje yra užsibrėžusi įgyvendinti saugią ir subalansuotą loterijų ir azartinių lošimų veiklos reguliavimo politiką, valstybine loterijų ir lošimų veiklos priežiūra užtikrinti sąžiningą ir skaidrų lošimų ir loterijų veiklos vykdymą, siekti apsaugoti visuomenę, ypač nepilnamečius ir asmenis, turinčius problemų dėl lošimo, nuo galimų neigiamų lošimų padarinių, užtikrinti, kad lošimų veikla nebūtų naudojama nusikalstamais tikslais, siekti apsaugoti visuomenės kultūrinės ir etinės vertybes nuo neigiamo azartinių lošimų poveikio, užtikrinti loterijų ir lošimų veiklos stebėseną.

Vyriausybė savo veikloje taip pat sieks pertvarkyti viešųjų pirkimų sistemą taip, kad būtų garantuotas jų skaidrumas, iš esmės sumažėtų biurokratinė našta, būtų išnaudotos visos elektroninės erdvės ir centralizuotų pirkimų sistemos teikiamos galimybės, išskirtinis dėmesys būtų teikiamas viešųjų išlaidų efektyvumui, plačiau taikant sąnaudų ir naudos įvertinimo principą, prioritetą teikiant ne žemiausios kainos, bet ekonominio efektyvumo principui.

Vienas pagrindinių prioritetų Vyriausybės prioritetų - perteklinių reikalavimų atsisakymas ir biurokratijos mažinimas licencijų ir leidimų išdavimo srityse.

Remiantis Vyriausybės programa, Lietuvos pasirengimas pirmininkauti ir pirmininkavimas ES Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį išliks kaip vienas iš svarbiausių Lietuvos užsienio politikos prioritetų. Vadovaudamasi nuostata, kad Lietuvos narystė ES sudaro geras sąlygas Lietuvos ekonominei ir socialinei plėtrai, Lietuvos Vyriausybė sieks, kad Lietuvos pirmininkavimas būtų sklandus. Įgyvendindama šį prioritetą, Vyriausybė sieks kuo glaudesnio dialogo su visuomene, socialiniais partneriais, nevyriausybėmis organizacijomis ir visomis politinėmis jėgomis.

1. Verslo naštos lošimų ir loterijų organizatoriams mažinimas.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 metų veiklos prioritetus, kurie orientuoti į perteklinių reikalavimų atsisakymą ir biurokratijos mažinimą licencijų ir leidimų išdavimo srityse siekiant, kad licencijų ir leidimų išdavimo mažoms ir vidutinėms įmonėms tvarka taptų paprastesnė, 2013 m. sausio pradžioje pasirašyta sutartis su Valstybine mokesčių inspekcija dėl duomenų teikimo apie ūkio subjektų ir kitų fizinių asmenų sumokėtas valstybės rinkliavas už Priežiūros tarnybos teikiamas paslaugas. Tikimasi, kad šis susitarimas prisidės prie verslo ir Priežiūros tarnybos veiklos efektyvumo didinimo.

Priežiūros tarnyba savo veikloje 2013 metais ir toliau teiks metodinę pagalbą pagal savo kompetenciją lošimų ir loterijų organizatoriams, kuri turėtų padėti išvengti galimų lošimų ir loterijų organizavimą reglamentuojančių, o taip pat ir kitų teisės aktų sąmoningų ar nesąmoningų pažeidimų. Kartu Priežiūros tarnyba ateinančiu laikotarpiu ketina skirti ne mažiau dėmesio lošimų ir loterijų organizatorių poreikiams, neperžengiant teisinio reglamentavimo bei juridinės kompetencijos ribų atsižvelgti į verslininkų pageidavimus, rinkos subjektų tarpusavio santykius bei verslo santykius rinkos dinamiškumo bei konkurencijos prasme, kas būdinga tiek nacionalinėje, tiek globalinėje rinkoje, kurios technologijų pažangos bei pasaulinio kompiuterinio tinklo – interneto – galimybių dėka tampa iš vienos pusės prieinamos, iš kitos – pažeidžiamos.

Užtikrinus konstruktyvų dialogą tarp verslo struktūrų bei jų veiklą prižiūrinčios institucijos tikimasi, kad bus prisidėta prie vieno Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetų, t.y. verslo sąlygų pagerinimo, kovos su korupcija sustiprinimo.

2013 metais Priežiūros tarnyba taip pat tęs jos patvirtintų teisės aktų reviziją ir, atsisakydama perteklinio reglamentavimo ir reikalavimų, sieks mažinti lošimo verslui tenkančią administracinę našta.

2013 metais Priežiūros tarnyba ir toliau skirs dėmesį ūkio subjektų administracinės naštos mažinimui. Kaip ir praėjusiais metais, siekdama mažinti prižiūrimiems ūkio subjektams tenkančią administracinę našta, Priežiūros tarnyba nebereikalaus pateikti tuos dokumentus ar informaciją, kuri jau buvo pateikta vykdant teisės aktų reikalavimus. Teikdami dokumentus, ūkio subjektai prašyme nurodo, kada Priežiūros tarnybai tam tikra informacija buvo pateikta bei ar anksčiau pateikti dokumentai ir informacija yra nepasikeitusi. Be to, Priežiūros tarnyba lažybų punktų steigimo metu

ir toliau nereikalaus pakeisti patalpų, kuriose ketinama organizuoti lažybas paskirtį, o pradėjus vykdyti veiklą (organizuoti lažybas) nurodytose patalpose, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo veiklos pradžios Priežiūros tarnybai pateikti dokumentus ir informaciją, kad lažybų punkto patalpos atitinka Statybų įstatymo ir jo įgyvendinimą reglamentuojančius ir kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus. Taip pat, siekdama mažinti administracinę našą ūkio subjektams, Priežiūros tarnyba neplaninius tikrinimus atliks tik gavusi akivaizdžiai pagrįstos informacijos apie galimus teisės aktų pažeidimus.

2013 metais Priežiūros tarnyba toliau vykdys įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytas priežiūros funkcijų optimizavimo priemones. Yra rengiamai Dokumentų, reikalingų licencijoms ir leidimams gauti bei lošimų organizavimo reglamentų pakeitimams ar papildymams tvirtinti, loterijų taisyklėms, jų pakeitimams ar papildymams suderinti pateikimo taisyklių pakeitimai, kurie taip pat bus orientuoti į dokumentų pateikimo procedūrų supaprastinimą.

2. Lošimų ir loterijų organizavimo tvarkos užtikrinimas stiprinant lošimus ir loterijas reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų prevenciją.

Kaip jau buvo minėta, pastaraisiais metais Priežiūros tarnybai teko susidurti su riboto finansavimo problema, kas atsiliepė Priežiūros tarnybos atliekamiems tikrinimams ir lošimų bei loterijų organizavimo tvarkos pažeidimų prevencijos priemonėms. Kaip ir ankstesniais metais, Priežiūros tarnyba toliau skirs dėmesį lošimus ir loterijas reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų prevencijai, kas, tikimasi, skatins verslo atstovų norą ne naudotis teisinio reglamentavimo spragomis, pažeidinėti minėtus teisės aktus ar atskirais atvejais stabdyti teisinio reglamentavimo tobulinimo procesus, o aktyviai bendradarbiauti su valstybinėmis institucijomis bei savo siekiamų tikslų persvarstymą lošėjų interesų ir visų verslo segmentų konsensuso prasme.

3. Neteisėtai organizuojamų lošimų prevencija.

Priežiūros tarnyba 2012 metais ketina toliau skirti dėmesį šiai problemai. Neteisėtai organizuojami, t.y. neturint licencijos šiai veiklai arba vykdomus, pažeidžiant nustatytą tvarką, lošimus tai lošimai, organizuojami internetu, neturint šiai veiklai galiojančios licencijos, kadangi Lietuvos Respublikoje galiojantys teisės aktai apskritai nereglementuoja tokios veiklos rūšies ir tokią paslaugą dažniausiai siūlo lošimų operatoriai, registruoti užsienio valstybėse.

Priežiūros tarnyba toliau tęs veiklą, siekiant atkreipti valstybės institucijų dėmesį į užsienio bendrovių neteisėtai internetu teikiamas lošimų paslaugas. Priežiūros komisijos iniciatyva pradėti

keli ikiteisminiai tyrimai, organizuoti tarpinstituciniai pasitarimai, kompetentingoms institucijoms perduotos medžiagos dėl atitinkamo poveikio priemonių taikymo nelegalių lošimų organizatoriams ir jų paslaugas reklamuojantiems asmenims. Vilniaus apygardos teismo 2010 m. liepos 2 d. nutartis dėl veiksmų, susijusių su lažybų organizavimo paslaugų teikimu bei reklama, uždraudimo užsienio bendrovėms „bwin International Ltd.“, „Unibet International Ltd.“, „Nordic Gaming Group Ltd.“, „Spread Your Wings Ltd.“ ir „bet365 Ltd.“ buvo konkretus bandymas užkirsti kelią nelegaliai internetu siūlomų paslaugų invazijai į Lietuvą, tačiau šio proceso pažabojimui vien draudimo nepakanka. Juolab tokiu būdu sukuriamos nevienodos verslo sąlygos ir konkurencinė nelygybė legaliai Lietuvoje veikiantiems operatoriams, kurie paslaugų internetu teikti negali dėl reglamentavimo nebuvimo, bei užsienio operatoriams, kurie dėl teisinio reglamentavimo spragų bei dėl teisinių instrumentų, kurie įgalintų bausti paslaugą neleistinu būdu ir priemonėmis siūlantį subjektą, nebuvimo.

2011 m. gruodžio 21 d. Vilniaus apygardos teismas priėmė sprendimą civilinėje byloje Nr. 2-2961-823/2011, kuriuo kompanijoms „Nordic Gaming Group Ltd.“ ir „Unibet (International) Ltd“ buvo uždrausta teikti lažybų organizavimo paslaugas Lietuvos Respublikoje esantiems asmenims per interneto svetaines www.unibet.com ir www.triobet.com. Šiuo sprendimu taip pat panaikintos Vilniaus apygardos teismo 2010 m. liepos 2 d. nutartimi byloje taikytos laikinosios apsaugos priemonės.

Priežiūros tarnyba toliau pabrėžia būtinybę aktyviai įsitraukti į tarptautinį bendradarbiavimą internetinių lošimų reglamentavimo vidaus rinkose ir globaliniu mastu klausimais bei nelikti nuošalyje analizuojant Žaliosios knygos (*Green Paper*) dėl internetinių lošimų (skelbta 2011 m. kovo 24 d.) nuostatas bei diskutuojant apie internetinių lošimų nacionalinius reguliavimo modelius bei iniciatyvas, kurių turėtų būti imtasi nacionaliniu ir ES lygmeniu.

Aktyvesnio atskirų jurisdikcijų priežiūrą vykdančių institucijų dalyvavimo šiame procese tikisi ir Europos Komisija.

2012 m. spalio 23 d. Europos Komisija paskelbė Komunikatą dėl kompleksiškos europinės internetinių lošimų sistemos kūrimo².

Komunikatas skelbia, kad internetiniai lošimai yra Europos Sąjungoje sparčiai auganti paslaugų teikimo veikla, kurios metinis augimo tempas artimas 15 %.³

Pastaraisiais metais sparčiai plėtojamos interneto technologijos sudarė geresnes sąlygas teikti lošimų paslaugas naudojant įvairius nuotolinio platinimo kanalus. Tarp jų yra internetas ir

²http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/gambling/comm_121023_onlinegambling_lt.pdf

³ Čia ir toliau pateikiamos Komunikato nuostatos.

kitos elektroninės ar nuotolinio ryšio priemonės, kaip antai mobiliųjų telefonų technologijos arba skaitmeninė TV. Dėl virtualaus pobūdžio lošimų svetainės Europos Sąjungoje gali veikti visiškai nekontroliuojamos ES reguliavimo institucijų. Tokios paslaugos, kai nėra tinkamai reguliuojamos, kelia nemažą grėsmę. Dėl didžiulės internetinių lošimų paslaugų pasiūlos ir augančio jų paklausos lygio kyla tam tikrų problemų užtikrinant tinkamą viešosios politikos tikslų įgyvendinimą nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmeniu.

Šiame komunikate nurodytos pagrindinės problemos, su kuriomis susiduriama dėl vidaus rinkoje taikomų nacionalinių reguliavimo sistemų įvairovės. Jame taip pat siekiama pasiūlyti šių problemų sprendimo būdų – nurodyti veiksmus, kurių reikėtų imtis ir nacionaliniu, ir ES lygmeniu. Siūlydama būdus, kaip spręsti įvairius su internetiniais lošimais susijusius klausimus, Komisija atsižvelgė į gerąją ES ir valstybių narių patirtį. Stebint internetinių lošimų pasiūlos ir sklaidos tendencijas Europos Sąjungoje matyti, kad reikalingas didesnis aiškumas. Šiame komunikate siūlomas iniciatyvų ir atitinkamų priemonių, kuriomis sprendžiami įvairūs klausimai, didinamas teisinis aiškumas ir pagal turimą informaciją formuojamos politikos kryptys, derinys. Tie veiksmai, visiškai atitinkantys subsidiarumo ir proporcingumo principus, yra susiję su penkiomis pirmenybinėmis sritimis, kuriose reikia spręsti Europos Sąjungai kylančius iššūkius:

- nacionalinių reguliavimo sistemų derėjimas su ES teise;
- administracinio bendradarbiavimo skatinimas ir veiksmingesnis teisės aktų vykdymo užtikrinimas;
- vartotojų ir piliečių, nepilnamečių ir pažeidžiamų grupių apsauga;
- sukčiavimo ir pinigų plovimo prevencija;
- sąžiningo sporto užtikrinimas ir susitarimų dėl varžybų baigties prevencija.

Šie siūlomi veiksmai skirti internetinių lošimų paslaugoms ir problemoms, susijusioms su paslaugų teikimo laisve, įsisteigimo laisve, atsižvelgiant į internetinių lošimų rinkos augimą Europos Sąjungoje ir išplėtotą tarptautinę tokių paslaugų pasiūlą. Beje, kai kurie veiksmai tinka ir internetinių, ir neinternetinių lošimų paslaugoms.

Valstybės narės iš esmės laisvos nustatyti su sėkmės žaidimais susijusius politikos tikslus ir išsamiai apibrėžti apsaugos lygį, tačiau nacionalinės reguliavimo sistemos turi atitikti ES teisę ir vidaus rinkos principus ir taisykles. Todėl ES internetinių lošimų politika galėtų būti sėkminga tik užtikrinus nacionalinės teisės atitiktį Sutarčiai. Dėl uždavinių, kuriuos internetinių lošimų plėtra ir jos poveikis kelia kiekvienai valstybei narei, pobūdžio valstybės narės pavieniui nėra pajėgios veiksmingai išspręsti tų uždavinių ir atskirai užtikrinti, kad internetinių lošimų paslaugų pasiūla būtų tinkamai reguliuojama ir pakankamai saugi. Su administraciniu bendradarbiavimu susiję Komisijos veiksmai padės valstybėms narėms geriau suprasti viena kitos reguliavimo sistemą, dalytis gerąja patirtimi ir vis panašesnėmis priemonėmis spręsti bendras problemas. Be to,

intensyvesnis ir ilgalaikis valstybių narių bendradarbiavimas pagerintų ES gebėjimą veiksmingiau spręsti internetinių lošimų pasaulinio masto klausimus.

Gerinti vartotojų apsaugą ir reguliavimo aplinką aktualu visoms valstybėms narėms ir suinteresuotosioms šalims. Plėtojant patrauklią teisėtų lošimų galimybių įvairovę sykiu būtų galima veiksmingai atitraukti vartotojus nuo nereguliuojamų svetainių. Todėl ES lygmens veiksmais reikėtų siekti tinkamai apsaugoti visos Europos piliečius saikingai reguliuojamoje aplinkoje. Į tai atsižvelgdama, Komisija siūlo kartu su valstybėmis narėmis imtis veiksmų, kurias visiems Europos vartotojams ir piliečiams, įskaitant nepilnamečius ir pažeidžiamas grupes, būtų pasiūlyta bendra aukšto lygio apsauga. Tais siūlomais veiksmais siekiama šalinti nereguliuojamų rinkų ir organizuoto nusikalstamumo keliamas grėsmes, kaip antai sukčiavimą ir manipuliavimą varžybų rezultatais.

Apskritai tikimasi, kad šios iniciatyvos padės gerinti Europos Sąjungoje teikiamų internetinių lošimų paslaugų reglamentavimo sistemą ir padės pasirengti intensyvesniam valstybių narių reguliavimo institucijų bendradarbiavimui.

Atsižvelgiant į tai, 2012 metais iš valstybių narių atstovų buvo suburta ekspertų grupė lošimų klausimais, kuri keisis patirtimi ir gerąja praktika, o rengiant ES iniciatyvas konsultuos ir teiks techninę informaciją. Priežiūros tarnybos atstovas dalyvauja šios grupės veikloje. 2012 metų gruodį vyko pirmasis ekspertų grupės posėdis. 2013 metais šios grupės posėdžiai vyks reguliariai.

Priežiūros tarnyba taip mato poreikį aktyviau dalyvauti GREF (Europos lošimus reguliuojančių institucijų forumas) veikloje, jo organizuojamose darbo grupėse, dirbančiose tiek internetinių lošimų, tiek techniniais, tiek teisinio reglamentavimo klausimais, kadangi tai yra puiki galimybė pasidalinti informacija ir įgyti patirties dalyvaujant teisės aktų projektus, reglamentuojančius azartinių lošimų internetu organizavimą ar lošimų verslo reglamentavimą apskritai. Tarptautinio bendradarbiavimo galimybės priklauso nuo Priežiūros tarnybos finansavimo, todėl tikimasi, kad į tai bus atsižvelgta, svarstant Priežiūros tarnybos biudžetą ateityje.

Direktorė

Edita Bishop